

“101 dāvana Latvijai”

Vai mēs būsim “Vaduguni?” Pirmsskolas izglītības iestādes “Pīlādītis” 3. grupas audzēkņi skolotājai vairākkārt pārjautāja, vai viņu fotogrāfija būs skatāma laikrakstā. “Ja labi uzvedīsieties,” jokoja pedagoģes. “Jā, Latvijai šeit ir daudz dāvanu, mums arī vajag,” sprieda topošie valstsvīri.

Edgars Gabranovs

Šonedēļ Balvu Bērnu un jauniešu centrā atklāja vizuāli un vizuāli plastisko mākslas darbu konkursa “101 dāvana Latvijai” izstādi, kas tur būs skatāma līdz pat Ziemassvētkiem. Centra speciāliste Dita Nipere, uzrunājot klātesošos, neslēpa prieku, ka Latvijas dzimšanas dienai savus darbiņus veltīja ne tikai Balvu, bet arī Rugāju un Baltinavas novadu radošie bērni un jaunieši.

Pirms apbalvošanas D. Nipere atgādināja, ka diplomu pasniegšana parasti ir neparasta: “Jūs tūlīt uzzināsiet savus darba rezultātus, tāpēc zālē jūtu savīļņojumu. Un patiesi mēs esam šajās dienās ļoti savīļņoti, jo svinēsim valsts svētkus. Liels prieks būt kopā ar jums!” Arī Balvu novada Izglītības, kultūras un sporta pārvaldes interešu izglītības darba speciāliste Ilona Salmane bija vienprāt, ka turpinās svētku laiks: “Novembris ir tas mēnesis, kurā, šķiet, mēs visvairāk un visbiežāk padomājam par savām mājām, par savu zemi, par mūsu Latviju. It kā citreiz mēs to zinām, mēs te dzīvojam, bet mums nereti pietrūkst laika, lai par to piedomātu un padomātu. Ne velti dzimšanas dienās mēs paši sapošamies. Priecājos, ka jūs lepmi nesat sarkanbaltsarkanās lentītes – tas viss mūsos raisa lepnumu un patriotismu. Tāpat prieks, ka bērnu un jauniešu centrs jau vairāku gadu garumā kā dāvanu Latvijai rīko radošu konkursu.” D. Nipere piebilda, ka šogad dāvanas Latvijai gatavoja 12 mūspuses izglītības iestādes. Viņa, apbalvojot uzvarētājus, piebilda, ka žūrija, vērtējot darbus, strikti raudzījās, vai darbs ir pašu bērnu rokām radīts: “Svarīgi, lai nevis skolotāji konkurē, bet bērni.” 1. vietu 4-6 gadu vecuma grupā izcīnīja Tilžas vidusskolas pirmsskolnieki “Ežuki”. Tāpat visaugstāko vērtējumu 7-10 gadu vecuma grupā saņēma Bērzpils vidusskolas 1.-3. klases keramiķi. “Bet ne jau būtiskas ir balvas, bet radošais darba process un dāvēt prieks,” uzsvēra Dita.

Pirmsskolas izglītības iestādes “Pīlādītis” skolotāja Zeltīte Krampuža-Bistrova un Linda Poševa taujātas, kā bērniem paskaidrot, kas ir valsts dzimšanas diena, atzina: “Bērni zina, ka viņiem ir dzimšanas dienas, kas ir īpašas. Tāpat arī Latvijai ir dzimšanas diena, kad virmo svētku sajūta.” Viņas ir pārliecinātas, ka arvien vairāk ģimenes izkopj valsts svētku svinēšanas tradīcijas: “Bez kā neiztikt 18. novembrī? Bez sarkanbaltsarkanām ēdieniem un balta galdauta...” Nedaudz citādāks viedoklis ir “Pīlādītīša” 2. grupas audzēknei - piecgadīgajai Rebekai Jermacānei. Viņa domīgi sprieda, ka svētki nav svētki bez konfektēm, rotaļām un draugiem. Arī viņas audzinātāja Ilga Mārtuževa zināja stāstīt, ka bērnodārzā svētkiem visi rūpīgi gatavojas, tāpat kā savai dzimšanas dienai: “Mēs darinām rotājumu grupiņai, runājam par šo tematu, mācāmies dziesmiņas un dejas. Bērni vēl nezina, jo tas ir noslēpums - gatavosim arī kopējo torti Latvijai.” Lūgta atklāt savu vēlējumu valstij, I. Mārtuževa pavēstīja, ka vēlas labus bērnus Latvijai un labu nākotni viņiem.

Nākamajā vadugunī

- **Baltinavieši saņem atbildes no ministrijas**
Aktuāli par pašvaldību reformu
- **Spriež par dabas parku “Numernes valnis”**
Vēlas saglabāt unikālu ainavu

Iespēja jauniešiem apceļot Eiropu

Jebkurš Eiropas Savienības astoņpadsmitgadnieks līdz 28. novembrim var pieteikties “DiscoverEU” ceļošanas kartes saņemšanai, lai varētu iepazīt Eiropu laikā no 2020. gada 1. aprīļa līdz 2020. gada 31. oktobrim. Šīs kartes ļauj dalībniekiem ceļot pa Eiropu un iepazīt tās kultūras mantojumu, vienlaikus krājot zināšanas un attīstot prasmes. Līdz šim organizētajās trijās pieteikumu iesniegšanas kārtās ceļošanai kopumā pieteicās 275 000 jauniešu, un komisija ir piešķirusi 50 000 ceļošanas karšu.

Gaida pieteikumus gada balvām sportā

Iedzīvotājus, iedzīvotāju grupas, trenerus, sporta skolotājus, organizācijas līdz 20. novembrim aicina pieteikt kandidātus “Balvu novada Sporta laureātam 2019”, sūtot anketas, pievienojot foto,

video, uz e-pastu: izglparvalde@balvi.lv vai iesniedzot personīgi Balvu novada pašvaldības Izglītības, kultūras un sporta pārvaldē. Balvas tiks pasniegtas 13 nominācijās.

Atslēgas vārds – ‘varonība’

18. novembrī Latvijas Nacionālajā teātrī valsts svētku koncerta atslēgas vārds būs ‘varonība’. Zīmīgi, ka koncertā izskanēs dažādi populāri skaņdarbi, tostarp Artura Maskata opuss ar mūsu novadnieces Bronīslavas Martuževas dzeju.

**Nākamais laikraksta “Vaduguns” numurs
iznāks piektdien, 22. novembrī.**

Nedēļas jautājums

Zinaida Logina

Kā pavadīsiet Latvijas dzimšanas dienu?

VELGA no Bērzpils, strādā pirmsskolas izglītības iestādē: - Tā kā kopā sanāk trīs brīvdienas, ciemos atbrauks meitas un māšas ar ģimenēm. 20.novembrī jaunākajai meitai paliek 19 gadi, pie reizes nosvinēsim arī viņas dzimšanas dienu. Plānoju, ka pie svētku galda sēdēsīm vairāk kā divdesmit cilvēki. Galdā likšu pašu dārzā izaudzēto un sarūpēto. Latvijai dzimšanas dienā varētu uzcept un uzdāvināt svētku kliņģeri.

MARINA SPRUDZĀNE no Alūksnes, māsainiece: - Tieši 18.novembrī manam dēlam ir vārdadiena, atbrauks dēls ar draudzeni, kuras dzimtene ir Singapūra un kurai arī ir dzimšanas diena. No Zviedrijas ar draugu atbrauca meita. Ciemiņu būs daudz vairāk, jo mans vīrs Juris savukārt ir dzimis 11.novembrī, Lāčplēša dienā. Vēl 9.novembrī mums ar vīru palika 27.kāzu gadskārta. Tad nu apvienosim visus svētkus. Latvijai es varētu uzrakstīt un uzdāvināt dzejoli, jo rakstu dzeju.

JURIS SUPE no Lazdulejas: - No Rīgas atbrauks bērni, tos gaidām. Valsts svētkos ar ģimeni klāsim galdu, uz kura liksim pašu svaigi skābētus kāpostus, kas ir īsts senlatviešu ēdiens. Garšosim tos pirmo reizi. Vēl svētkos man gribētos atburt Latvijas politiķus, lai viņi atceras savus pirmsvēlēšanu solījumus un nedomā tikai par sevi, bet atceras arī par lauku cilvēkiem tālākās valsts nomalēs.

ZIGRĪDS KRAVALIS, gaida savu 90.dzimšanas dienu: - Es gan neko nesvinēšu, ar gadiem dzenos pakaļ Latvijai. Labāk nākamgad 25.jūlijā svinēšu savu 90.dzimšanas dienu. Esmu dzimis un audzis Latvijā, zemnieku ģimenē, daudz ko dzīvē pieredzējis. Pats māju uzcēlu. Atzišos, ka šobrīd Latvijā dzīvot ir skumji un bēdīgi. Ir izpostīti agrākie uzņēmumi, saimniecības. Tiem, kas pie varas, būtu jādomā par veciem cilvēkiem un lauku attīstību.

ĻENA PETROVA, balveniete, strādājusi aptiekā: - Esmu uz grupas, un, kopš dzīvoju mājās, man visas dienas ir vienādas. Agrāk svētkos ielās pastaigājās daudz cilvēku, spēlēja mūzika. Tagad visi sēž mājās vai dzīvokļos, iedzer. Esmu viena un arī nekur negribu iet. Sēdēšu mājās un skatīšos Krievijas televīzijas programmas.

MANA NEDĒĻA

"Karogi plīvo par godu man," mēdz jokot Aleksandrs, kad viņam jautā par sajūtām valsts svētkos un vienlaikus viņa vārdadienā.

Darba ziņā nedēļa ne ar ko daudz neatšķiras no pārējām – darbs dzen darbu. Tiesa, pirmdien izbaudīju kopības sajūtu ar līdzcilvēkiem, kad devos lāpu gājienā Balvos. Pasākums pie pieminekļa Latgales partizānu pulka kritušiem karavīriem patiesi bija jauks un pārdomāts. Tā kā pagājušajā nedēļā noslēdzās āra futbola treniņi, otrdien un ceturtdien uzsākām treniņus sporta zālē, lai jau nākamnedēļ startētu Balvu novada atklātajā telpu futbola čempionātā. Piektdienas pievakarē došos uz Rīgu, kur, ciemojoties pie draudzenes, pavadīšu visas brīvdienas. Noteikti apmeklēšu nu jau 12.starptautisko gaismas festivālu "Staro Rīga", kas ilgs četras dienas. Vārdadienas nesvinu, bet parasti mamma izcep kūku. Šoreiz to visticamāk nobraudīsim kādā citā dienā. Aicinu svētkus pavadīt lietderīgi, un lai Latvija lepojas ar labiem cilvēkiem, kuri godprātīgi pilda savu darbu!

ALEKSANDRS SŅEGOVS, Balvu novada pašvaldības Saimnieciskās nodaļas vadītājs

No vēstulēm

Ziediņš ceļa putekļos

Piedzima puisītis – negribēts, nemilēts. Mazās rociņas sniedzās pretī saviem radītājiem, sirsniņa alka mīlestības, siltuma, drošības sajūtas. Auksti vēji staigāja apkārt, saldēja mazā puisēna dvēselīti. Puisītis nesagaidīja ne mīluma, ne siltuma.

Svešas tāles, skarbie pasaules vēji nes līdzī aizvainojumus, pazemojumus. Karstas asaru straumītes plūst pāri mazā puisēna vaidziņiem. Nav, kas paņem klēpī, nav, kas samīļo, nav, kas pasaka mīļus vārdus.

Paliek viss tik paša krūtīs,

Domas, ilgas, asaras.

Mazai dvēselītei grūti

Nest tik lielas ciešanas.

Kungs, apžēlojies par neprātīgajiem – gan vīriem, gan sievietēm! Ak, Radītāj! Vai var uzskatīt viņus par necilvēkiem, ja Tu Vienīgais zini, kāpēc viņi ir pasaulē, kāpēc viņi ir tādi kļuvuši un kāpēc viņi nemaz nevarēja būt citādi (Šarls Bodlērs).

LIEPNIECE

Nozares uzņēmēji atbalsta ar stipendijām

Esam gandarīti un lepni par mecenāta SIA "Kokpārstrāde 98" profesionālās izglītības programmas būvizstrādājumu galdnieks audzēkņu finansiālu atbalstīšanu, motivēšanu un ieguldījumu profesionālās izglītības popularizēšanā, piešķirot trīs audzēkņiem Vītola fonda stipendiju.

Mecenāta un stipendiātu domas par Vītola fonda stipendijām:

* Roberts Sockis, SIA "Kokpārstrāde 98" ražošanas vadītājs, Balvu Amatniecības vidusskolas absolvents: "Esmu

Vītola fonda stipendiāts, lieliski atceros, kā ir, kad nav, kas palīdz, līdz ar to ir likumsakarīgi, strādājot kokpārstrādes uzņēmumā, rast iespēju atbalstīt topošos nozares speciālistus un, protams, Balvu Profesionālā un vispārīgglītojošā vidusskola kā izglītības iestāde Nr.1, kurā atbalstīt jauniešus, kas tiek gatavoti kokpārstrādes nozarei. Tas ir saistoši arī uzņēmumam SIA "Kokpārstrāde 98", piedāvājot jauniešiem prakses vietas, iespēju iepazīt uzņēmuma vidi, ražošanas procesu un darboties ar modernām iekārtām, iespējams arī turpināt algotu darbu uzņēmumā pēc prakses. Uzņēmumā nu jau tuvu ducim strādā mūspuses kokpārstrādes jomas speciālisti, šogad pēc prakses komandai pievienojās vēl viens Balvu Profesionālās un vispārīgglītojošās vidusskolas absolvents. Lepojamies, ka varam piedāvāt konkurētspējīgu atalgojumu un izaugsmes iespējas."

* Rihards Evardsons: "Priecājos par saņemto Vītola fonda stipendiju - tā noderēs gan ikdienas dzīvē, gan sevis pilnveidošanai skolā. Tā ir liels atbalsts vecākiem."

* Edvīns Sirmacis: "Stipendija ir pietiekami liela motivācija, lai censtos mācīties labāk. Stipendija veicinās un palīdzēs manai pilnveidei. Prieks, ka pats varēšu būt patstāvīgāks, nelūdzot tik lielu finansiālu atbalstu no vecākiem."

* Rihards Toms: "Vītola fonds stimulēs labi mācīties un nākotnē kļūt par labu būvizstrādājumu galdnieku. Vecāki bija ļoti priecīgi uzzinot, ka saņemšu stipendiju."

Laura Zujāne, Balvu Profesionālās un vispārīgglītojošās vidusskolas sabiedrisko attiecību speciāliste

Lasītāji!

Kļūstiet arī par rakstītājiem, jo visas jūsu vēstules katrā mēneša beigās tiks izvērtētas un mūsu redakcijai labākā saņems redakcijas pārsteiguma balvu. Ielāgojiet, ka balvas saņemt varēs tikai tie rakstītāji, kuru vārdus mēs zināsim - tāpēc nerakstiet anonīmas vēstules.

Mīlas roze

*Ja, rozi plūcot, dur tev ērkšķi,
Tik sirdi pasargā no tiem.
Var rozes maigums cauri gadiem
Iet līdzī ceļiem tālajiem.*

*Kā burvīgs sapnis ielist sirdi,
Kā gaisma tā, ko mīla sniedz.
Tik rozes smaržu dzīves mirkļos,
Draugs, savām jūtām neaizliedz.*

*Ļauj novīst ziediem, salnā skartiem,
Ļauj asarām kā perlēm birt,
Bet neļauj aukstos rudens vējos
Bez mīlas rozēs ziedam mirt.*

*Steidz paņemt rokās krāšņo ziedu,
Steidz pacelt saulei pretī to,
Steidz sargāt mīlu, rozēm vīto,
Un dzīves mirkli skaistāko.*

ANTOŅINA LUBEJA

Sūtiet mums vēstules arī elektroniski: vaduguns@apollo.lv

Automātiskais atbildētājs
64520961

Hallo!

"Labdien. Gribēju padalīties pārdomās par otrdien, 12.novembrī, redzēto pie Balvu poliklīnikas, kad mani pārņēma nepatīkamas sajūtas, - tur pie mūsu karoga plīvoja melna sēru lentīte. Esmu lietas kursā par mediķu protestiem un akciju, bet... Vai tas ir pieņemami un normāli, ka šajās svētku dienās, šajā svētku nedēļā, šajā svētku un atceres laikā, kad mūsu vectēvi, vecvectēvi izlēja savas asinis, nežēloja savas dzīvības, lai mūsu valsts - Latvija - kļūtu brīva, bet daļa mūsu pašu - latviešu - dara ko tādu?! Tad jau arī 4.maijā, mūsu Latvijas Republikas Neatkarības atjaunošanas dienā, visādi pretvalstiski elementi, nelojāli Latvijas valstij,

piesies melnās lentītes pie mūsu karoga, *skumstot* par Latvijas neatkarību!!! Ko teikt, ja tā drīkst darīt paši latvieši?! Gribētu, lai atbildīgās institūcijas papētītu šo jautājumu, jo ir taču arī Latvijas valsts karoga likums. Skumji! Latvija mums ir viena, citas nebūs! Dievs, svētī Latviju!" laikraksta darbiniekiem savas domas pauda kāds balvenietis.

"Bija prieks saņemt ielūgumu uz Sudrabkāzu balli Kubulu pagasta kultūras namā. Pirmā doma man kā sievietei bija, - ko lai velk mugurā. Pat piemirsu, ka arī vīram nav jauna uzvalka. Kad vakarā abi pārrunājām šo iespēju, sapratām, ka

pašlaik nevaram atļauties doties pie friziera, nopirkt jaunus tērpus un apavus, lai labi abiem, kā arī samaksāt dalības maksu. Ja vēl pierēķina ceļu uz Balviem pēc benzīna un pirkumiem, saskumu, jo mūsu ģimene pašlaik nevar atļauties liekus izdevumus," telefonsarunā atklāja kāda sieviete, kura ir kopā ar vīru jau 25 gadus.

Precizējam, ka 12.novembra "Vaduguns" numurā Baltinavas novada domes sēdes lēmumā pareizi jābūt: "Jau gadu pašvaldība apsaimnieko arī "Ontana i Annes" parku, ko savulaik ierīkoja biedrība "Jaunieši Baltinavai"."

Balvu novada pašvaldībā veikts funkciju audits

Mērķis – uzlabot darbu, efektīvizēt izdevumus

Funkciju audits Balvu novada pašvaldībā ir noslēdzies, taču šim ziņojumam ir piešķirts ierobežots pieejamības statuss, to nedrīkst izplatīt procesā neiesaistītām pusēm. Tas bija arguments, ar kādu domes vadība noraidīja laikraksta "Vaduguns" vēlmi piedalīties sanāsmē, kur ziņojumu sniedza auditorfirmas pārstāve. Sazinājāmie ar domes priekšsēdētāja vietnieci ANITU PETROVU, lūdzot atbildēt uz konkrētiem jautājumiem.

Kāda firma veica auditu?

Balvu novada pašvaldībā auditu veica SIA "ALGAR". Tā specializācija ir publiskā sektora funkciju audits. Vadošajam auditoram ir vairāk nekā 24 gadu pieredze pārbaužu un auditos. Uzņēmums auditus pašvaldībās regulāri veic kopš 2011.gada.

Cik šis pakalpojums izmaksāja pašvaldībai?

Par auditu pašvaldība samaksāja 9998 eiro. Tajā ietilpa ne tikai audits, bet arī vienas dienas seminārs par efektivitātes jautājumiem vadošajiem pašvaldības darbiniekiem. Izmaksas sevī ietvēra auditoru un speciālistu darba samaksu, degvielas izdevumus, dzīvošanas izmaksas, administratīvos un vēl citus izdevumus, uz vienu stundas likmi rēķinot aptuveni 12,40 eiro, kas atbilst 80% no VID noteiktās amata kategorijai darba samaksā noteiktās obligātās likmes.

Kāds bija audita mērķis un kā pašvaldība izmantos iegūto informāciju?

Funkciju audits pašvaldībā veikts kā iekšējais audits ar mērķi uzlabot pašvaldības darbību un efektīvizēt izdevumus. Izvērtējot rezultātus, tiks izstrādāts tālākais stratēģiskais attīstības virziens, piemēram, personālvadības jautājumos - darbiniekiem pensionējoties vai atstājot darbu pašvaldībā, iespēju robežās netiks pieņemti darbinieki darbā, bet veikta iekšējā darbaspēka resursu pārdale. Strukturālos jautājumos - tiks veikta atsevišķu struktūru reorganizācija - apvienojot līdzīgu funkciju veicošās struktūras,

Audits ir informācijas savākšana un novērtēšana, lai noteiktu un atskaitītos par atbildības pakāpi starp šo informāciju un izvirzītajiem kritērijiem.

Informācija ir savākta. Balvu novada pašvaldībā veikts funkciju audits un acīmredzot nākotnē sagaidāmas arī pārmaiņas. Novada vadība šai informācijai piešķirusi ierobežotas pieejamības statusu, kas apgrūtinās sabiedrības informēšanu.

tiks strādāts pie klientu apkalpošanas kultūras uzlabošanas u.c.

Kāds likuma vai lēmuma pants nosaka, ka audita ziņojums ir ierobežots pieejamības informācija presi?

-Šis ziņojums satur personas datus. ES regulā ir noteikts, ka personas dati būtu jāapstrādā veidā, kas nodrošina personas datu pienācīgu drošību un konfidencialitāti, tostarp nepieļaujot neatļautu piekļuvi personas datiem vai to neatļautu izmantošanu un neatļautu piekļuvi aprikojumam, kas izmantots apstrādei. Līdz ar to šāda veida informācijai tiek piešķirts ierobežots pieejamības statuss un tā paredzēta iekšējai lietošanai iestādē. Arī audits ir lūdzis informācijai piešķirt ierobežotas pieejamības statusu pamatojot, ka ziņojums satur personu sensitīvos datus, un iekšējā audita

standartu prasības nosaka, ka iekšējā audita ziņojumi nav izplatāmi.

Galvenais, auditoram jābūt kompetentam, ko panāk, esot uzmanīgam, nesot atbildību, esot objektīvam un godīgam.

Kā vērtējat saņemto informāciju par auditu?

Informāciju par auditu noklausījās novada domes deputāti, iestāžu vadītāji, pagastu pārvaldnieki. Kāds ir viņu viedoklis pēc dzirdētā?

AIJA MEŽALE, deputāte: Pagaidām neko nevaru komentēt, jo manā rīcībā nav konkrētākas informācijas. Sanāsmē, kur bija aicināti Balvu novada domes deputāti, iestāžu vadītāji un pagastu pārvaldnieki, pateica tikai vispārīgu informāciju, proti, ka audits ir beidzies, dots akcepts, uz kuru pusi tālāk virzīties. Nevarēja gan īsti saprast, kas mums novadā ir. Es pat nezīnu, kādas iestādes audits skatīja. Taču, domājot par šo tēmu, arvien vairāk sliecos domāt, ka audits bija vajadzīgs, jo ir nepieciešami secinājumi par cilvēku darbu, par to, ir vai nav viņiem priekšlikumi, iniciatīva un konkrēts redzējums turpmākajam.

EVA SMIRNOVA, deputāte: Tas bija vispārīgs ziņojums, pēc kura tapa skaidrs, kādā veidā notika šis audits, līdz ar to nekādus konkrētākus secinājumus pagaidām izdarīt nevaru. Taču mums, deputātiem, būs jāaut iepazīties ar visu audita ziņojumu pilnībā un acīmredzot pēc tam kopīgi pieņemsim arī lēmumus. Viennozīmīgi skaidrs, ka audits bija vajadzīgs, ka būs sagaidāmas ekonomiski pamatotas izmaiņas. Cits jautājums – vai auditu varēja veikt pašu spēkiem un vai tam

pietiktu drosmes? Piekritu, ka sabiedrība ir jāinformē par šo svarīgo jautājumu.

BIRUTA BOGDANE, Bērzpils pagasta pārvaldniece: Īstas skaidrības par audita rezultātiem pagaidām nav, gan jau novada vadība visu izstāstīs. Ja novada pašvaldība šādu pakalpojumu pasūtīja, tad jau uzskatīja par lietderīgu. Audita laikā mums, darbiniekiem, divas nedēļas vajadzēja pildīt tabulas, atbildēt uz jautājumiem, rakstīt, ko un cik ilgi darām, cik ilgi strādāju ar datoru, cik ilgi komunicēju un tamlīdzīgi. Pēc audita veicējas ciemošanās pagastā un viņas teiktā palika iespaids, ka lauku dzīvi un darbību īsti neizprot. Piemēram, teica, ka kultūras pasākumu organizēšanā pagastā iesaistīti pārāk daudz cilvēku. Bet tas ir komandas darbs, citādāk nevar.

PĒTERIS KALNIŅŠ, deputāts: Dzirdēju, ka bijusi šāda tikšanās, kur sniegta informācija par auditu. Katrā gadījumā mani izbrīnī, ka tā varētu būt ierobežotas pieejamības informācija. Tas, ka beidzot pašvaldībā notika audits, būtībā ir mūsu frakcijas sena ierosme. Nav noslēpums, ka pagastos ir *uzpūsti* štati. Uzskatu, ka deputātiem ir jāsaņem paplašināta informācija par audita rezultātiem un tai jābūt izsniegtai pat papīra formā. Nedomāju, ka šai informācijai ir konfidencialitātes raksturs.

Rugāju novada domē

Oktobra sēdes lēmumi

Pasniegs Atzinības rakstus

Par ilgstošu un panākumiem bagātu darbību sporta jomā ar Rugāju novada domes Atzinības rakstu apbalvots AINĀRS DOKĀNS. Viņš Rugāju Sporta centrā strādā vairāk nekā 7 gadus. Šobrīd strādā par profesionālās ievirzes izglītības vieglatlētikas programmas treneri un interešu izglītības programmas svarbumbu celšanā pedagogu, kā arī veic sporta skolotāja pienākumus Rugāju novada vidusskolā.

Par individuāliem sasniegumiem valsts, Eiropas un pasaules mēroga sporta sacensībās svarbumbu celšanā apbalvota DĀRTA STIVRIŅA. Viņa ir Rugāju Sporta centra interešu izglītības programmas audzēkne kopš 2016.gada. Trīs gadu laikā Dārtai izdevies uzrādīt augstus sasniegumus svarbumbu celšanas sportā, līdz ar to popularizējot arī Rugāju novada un Rugāju Sporta centra vārdu. Dārta ir vairākkārtēja Latvijas un Baltijas čempione jauniešu un junioru grupā svarbumbu celšanā.

Par godprātīgi un ilgstoši veiktu darbu veselības aprūpē apbalvota LIDIJA LOGINA. Viņai 40 darba gadi aizvadīti, strādājot Lazdukalna pagasta Skujetniekos. Lidiju raksturo laipnība, atsaucība, profesionalitāte, nesavtīgas rūpes un gādība pret ikkatru pacientu. Rugāju novada dome ir pateicīga un lepna, ka tieši feldšerite Lidija vairākkārt glābusi iedzīvotāju dzīvības.

Par godprātīgu un ilgstošu darbu veselības aprūpē apbalvota IRĒNA SVILĀNE. Viņai 45 darba gadi aizvadīti Lazdukalna pagasta Benislavā. Irēna sevi pierādījusi kā laipnu, atsaucīgu, profesionālu feldšeriti. Viņai ilgus gadus bijusi laba sadarbība ar Eglaines pamatskolu un skolēniem.

Atzinības rakstus apbalvotajiem pasniegs Latvijas Republikas Proklamēšanas dienai veltītā svinīgā pasākumā rītdien.

Izmaiņas komisiju sastāvā

Tā kā Santa Everte ir pārtraukusi darba attiecības ar Rugāju novada domi, iecēla jaunu Dāvinājumu (ziedojumu) pieņemšanas komisijas priekšsēdētāju. Par priekšsēdētāju kļuva Daina Tutīņa.

Izdarīja izmaiņas Starptautiskās sadarbības komisijas sociālajam riskam pakļauto bērnu un jauniešu atbalstam sastāvā. Tā kā ir mainījušies Rugāju novada iestāžu - bāriņtiesas un sociālā dienesta - vadītāji, minētās komisijas sastāvā iecēla pašreizējo bāriņtiesas priekšsēdētāju Janu Briedi un pašreizējo sociālā dienesta vadītāju Ilonu Dobrovoļsku. Minētā komisija darbojas piecu cilvēku sastāvā, kurā ietilpst arī domes sociālā pedagoģe Daira Janiša, sociālā darbiniece darbam ar ģimenēm Sanita Galkina un pašvaldības policists Uldis Melnācis.

Atbrīvo bāriņtiesas locekli

Izskatīja Rugāju novada bāriņtiesas locekles Vijas Aleksejevas iesniegumu. Nolēma viņu atbrīvot no šiem pienākumiem ar šī gada 18.oktobri.

Izbeidz deputāta pilnvaras

Izskatīja deputāta Laura Krēmera lūgumu un nolēma izbeigt viņa pilnvaras pirms termiņa, ņemot vērā paša personīgo rakstveida iesniegumu.

Ieceļ sporta centra direktora vietas izpildītāju

Tā kā izbeigtas darba attiecības ar Lauri Krēmeru, nolēma iecelt Initu Briedi par Rugāju Sporta centra direktora vietas izpildītāju, nosakot izglītības iestādes vadītāja mēneša darba algas likmi - 1003 eiro par vienu amata vienību. Tāpat noteica, ka Rugāju Sporta centra direktora pienākumus direktora vietas izpildītāja prombūtnes laikā pildīs pedagogs Ainārs Dokāns, piemaksājot viņam 30% par direktora pienākumu pildīšanu.

Papildina apbalvoto skaitu

Ceturtdien, 14.novembrī, no rīta notika novada domes ārkārtas sēde, kurā darba kārtībā bija jautājums par apbalvojumu piešķiršanu. Nolēma ar novada domes Atzinības rakstu apbalvot ANITU LEONI, ANNU STĒRNINIECI, IVETU BIRKOVU, VIJU LOČMELI un EDUARDU STALIDŽĀNU.

Uzsāk mājražošanu

Ar savu darbu rada svētkus citiem

“Cilvēki parasti zina, ko vēlas iegādāties svētku galdam, arī kūku dekorēšanā viņiem ir savas vēlmes. Piemēram, saka, ka uz kūkas jābūt daudz, daudz augļiem un gar malām - notecējušai šokolādei,” stāsta Viļakas iedzīvotāja AIGA SMUŠKOVA, kura pavisam nesen – oktobrī – uzsākusi mājražotājas gaitas, piedāvājot interesentiem dažādas kūkas, kliņģerus, pīrāgus un citus kārumus.

Kopš kura laika Viļaku dēvējat par savām mājām?

-Viļakā dzīvoju jau ceturto gadu. Mana dzimtā puse ir Madona, kur piedzimu un uzaugu. Dzīves ceļš aizveda uz Viļaku, jo iepazinās ar savu vīru, apprecējāmies.

Kāds priekšstats par Viļaku radās, apmeklējot to pirmoreiz?

-Maza pilsētiņa, kurā atrodas skaista baznīca. Vēlāk iepazinu izglītības iestādes un poliklīniku, jo ar bērniem tās apmeklējām, bet iedzīvotājus joprojām pazīstu maz. Pārsteidza, ka Viļakā nav kafējnīcas. Salīdzinot ar citām pilsētām, šeit ir daudz mierīgāka dzīve.

Kur apgūvat kondītores prasmi?

-Pēc profesijas esmu maiznieks - to apgūvu Barkavas arodvidusskolā. Prakses laikā darīju visu, kas saistīts ar konditoreju. Darbošanās virtuvē man interesē un patīk kopš bērnības. Esmu gājusi vecsmātes pēdās, jo mana vecmamma strādāja par šefpavāri, Rīgā bija beigusi pavāru skolu, privāti laukos klāja galdus dažādiem godiem. Viņai ēdienu gatavošanā bija savi knifi, par darbu ieguvusi daudz medaļu un diplomu.

Kāpēc izvēlējāties kļūt par mājražotāju?

-Ar darba iespējām šajā pusē ir tā, kā ir, tāpēc bija divi varianti – braukt prom vai pašai sākt darīt. Iegādājāmies māju, lai šī nodarbe – mājražošana – atbilstu savam nosaukumam, jo iepriekš dzīvojām dzīvoklī, kā arī, lai varētu strādāt. Pagaidām ar lielu klientu interesi nevaru lepoties, jo, pirmkārt, Viļakas iedzīvotāju skaits ir neliels, otrkārt, jāreķinās ar cilvēku pirktspēju, treškārt, ienācējam ir grūtāk, jo lielākā daļa manu draugu un paziņu dzīvo ārpus Viļakas. Vairāk pasūtījumu radīsies ar laiku, kad pircēji pagāršos, uzzinās, kādu produkciju piedāvāju.

Vai esat piedalījusies kādos projektos, lai piesaistītu finansējumu?

-Pagaidām vēl neesmu, bet doma ir. Iespējams, nākamgad kādu ieceri izdosies realizēt. Virtuvi esam iekārtojuši pašu spēkiem, ir iegādātas trīs elektriskās plītes – viena pašu vajadzībām, divas paredzētas ražošanai. Pārsvārā cepu pēc pasūtījumiem vai arī tad, kad ieraugu kādu jaunu recepti un gribas izmēģināt, uzzināt, vai man tā patiks.

Esat domājusi par savas kafējnīcas atvēršanu?

-Jā, par šo sapni ir domāts. Varbūt to varētu realizēt pēc aptuveni 5-6 gadiem, jo kafējnīcas atvēršanai vajag ne mazums līdzekļu. Esmu interesējusies par telpām, bet pagaidām nesekmīgi. Godīgi sakot, Viļakā nav tādas vietas, kur ienākt un pasēdēt pie labas kafijas tases.

Kas pašai no gatavotajiem kārumiem labāk garšo?

-Vairāk gatavoju citiem, nevis sev. Vīram un bērniem īpaši garšo speķa pīrādžiņi, kliņģeri, medus kūka un citi kārumi. Dēls jau pats prot uz svētkiem uzcept pīrāgus, meitu gan šī nodarbe pagaidām maz interesē.

Kādus ēdienus parasti liekat galdā svētkos?

-Svētkus ar ļoti bagātīgi klātiem galdiem īpaši nesvinam, jo agrāk visos svētkos esmu strādājusi kā konditore. Tagad svētkos vairāk gribas pabūt vienkārši kopā ar savējiem, parunāties. Jā, protams, galdā noteikti ir kūkas, pīrāgi, sālīte ēdieni. Īpaši sirdij tuvi ir Ziemassvētki.

Kādi atmiņā palikuši kondītoru darbā pavadītie gadi?

-Kopš 2001. gada esmu strādājusi konditorejās un kafējnīcās gan Madonā, gan Rīgā, kur piecus gadus biju arī konditorejas vadītāja. Slodze bija liela. Iesāku kā parasta konditore, līdz vadīju aptuveni 20 cilvēku kolektīvu. Kolektīvā centos uzturēt līdzvērtīgas attiecības, nedalot cilvēkus padotajos un priekšniekos. Ja vajadzēja, gāju meitenēm palīgā, cepu bulciņas kopā ar viņām. Nekad nevajag celt sevi augstāk par citiem, jo nezini, kurā brīdī vari nokrist daudz zemāk.

Vai atceraties savu pirmo kūku?

-Iespējams, pirmo kūku cepu kopā ar vecmamma, bet precīzi neatceros. Vēlākos gados sāku cept pīrāgus un bulciņas,

Mājražotāja Aiga Smuškova. “Valsts svētku nedēļā novēlu ikvienam satīcību, mīlestību, kā arī veselību! Svarīgi, lai cilvēki cits citam uzticas, ir labestīgi un ar cieņpilnu attieksmi izturas pret citiem,” uzsver darbīgā sieviete no Viļakas.

tad pamazām radās interese par kūkām. Vispirms man šī joma bija, tā teikt, tumša bilde. Tad darbā gadījās tā, ka mani kā kaķi vienkārši iemeta strādāt pie kūku cepšanas, nācās iemācīties. Tagad esmu zinoša šajā jomā. Iegādājoties kādā kafējnīcā kūciņu, uzreiz novērtēju, kā un no kā tā gatavota. Bieži vien pēc garšas jūtu, ka izvēlētais kārumš nav tas, ko gribētu. Vienreiz, piemēram, nopirku veikalā tā saukto ‘kartupeli’, izrādījās – viens putukrējums. Sāku gatavot pati, garša līdzinās tai, kas palikusi atmiņā no vecajiem laikiem.

Par kuru kūku bijis lielākais gandarījums?

-Prieks ir par katru kūku, kas citiem garšo. Viena no lielākajām kūkām, ko Viļakā cepu, svēra 6 kg. Gandarījumu rada jebkurš darbs, ar ko varu radīt svētkus citiem, iepriecināt cilvēkus. Ja vēl saņem paldies vārdus gan no pasūtītājiem, gan no tiem, kas svētkos ēduši kūkas, tad gandarījums ir divkārs.

Ko jaunu šogad esat izmēģinājusi virtuvē?

-Katrā gadu pamēģinu kādu jaunu recepti, ko vēlāk izmantoju. Piemēram, pirmoreiz uzcepu ciparkūku. Lielākoties tomēr gatavoju pēc pasūtījuma. Un nevis dienu iepriekš, bet tieši tajā dienā, kad pasūtījums vajadzīgs.

Ko saldumu gatavošanā izmantojat no pašu audzētā?

-Brūkleņu un ābolu ievārijumu, svaigās ogas (brūklenes, dzērvenes). Pie mājas ir iestādītas zemenes, kas vasarā labi noder kūku dekorēšanā. Strādāju ar dabīgām izejvielām, neizmantoju krāsvielas. Laika gaitā esmu pārliecinājusies, kādi ražotie milti, sviests vai biezpiens ir kvalitatīvāki, labāki. Produkcijas garšu lielā mērā ietekmē izejvielas.

Vai ir kāds kondītoru, kura darbība iedvesmo, kuram vēlētos līdzināties?

-Nē, katram savs ceļš šajā laukā ejams. Katrs cilvēks ir personība un katram cilvēkam par jebkuru tēmu ir savs viedoklis. Esmu pati par sevi, negribu nevienam līdzināties.

Kas Jūsu dzīvē piešķir mazliet asuma vai kriptiņu rūgtuma?

-Ir nācies strādāt ar dažādiem cilvēkiem – Rīgā pie mums uz kafējnīcu nāca gan profesori, gan turīgi spēļu zāļu īpašnieki, gan pavisam trūcīgi ļaudis. Jāprot atrast kompromiss un saprasties ar visiem. Jāatrod vārdi, ko pateikt, kad tas vajadzīgs. Ir bijis tā, ka daži nedomā, kā jūtas otrs, vienkārši atnāk izgāzt savas dusmas. Vienreiz gan neizturēju – parādīju apmeklētājam, kur atrodas durvis. Apbēdināja arī tas, ka

Kūka. Ir kūku receptes, kur Aiga sastāvdaļas pievieno pēc izjūtām, bet citās tomēr stingri ievēro noteiktās mērvienības. “Darbā svarīga precizitāte,” uzsver mājražotāja. Kūku dekorēšanā viņa ieklausās pasūtītāja vēlmēs un piedāvā arī savus variantus, kas dažkārt rodas tieši gatavošanas procesā.

Gatavo pēc pasūtītāju vēlmēm. Cilvēkus, sazinoties ar mājražotāju sociālajos tīklos (vai apskatot fotogaleriju grupas “Gardumi Jūsu svētkiem un ikdienai” [facebook.com](https://www.facebook.com) vietnē), vairāk interesē klasiskas lietas – medus un biezpiena kūkas. Labprāt iegādājas saldus un sāļos kliņģerus. Izejvielas kliņģeru pildījumam Aiga liek mazliet citas, nekā mūspusē ierasts. Liela nozīme darbā ir pieredzei un praksei, kas gūta, ilgu gadu strādājot konditorejas nozarē. Mājražotāja pārzina garšas, kas ar ko iet kopā, kas nesader. Maz pieprasītas ir sālās tortes, piemēram, laša vai gaļas, bet tā ir gaumes lieta.

kafējnīcas apmeklētāji Rīgā zaga tējkarotes, cukuru...

Valsts svētku nedēļā pie krūtīm esat piespraudusi sarkanbaltsarkano lentīti. Jūtat sevi patriotismu?

-Jā, esmu Latvijas patriote, un lentītes ir mums visiem ģimenē. Esmu ciemojusies pie draugiem ārzemēs, zinu, ka tur ir vieglāk uzsākt ražošanu, bet dzīvošana svešumā nav domāta man. Labāk jūtos savā dzimtajā zemē.

Balvu Novada muzejā

“Zem tām pašām debesīm”

8.novembrī Balvu Novada muzejā atklāja Intas Rukas personālizstādi “Zem tām pašām debesīm”.

“Inta Ruka kā profesionāla fotogrāfe zināma ne tikai Latvijā, bet arī ārpus mūsu valsts robežām. Tikai mūsu muzejā vēl nav bijusi neviena viņas izstāde. Viņa atsaucās mūsu uzaicinājumam sakot, ka uz Balviem atceļos arī jauni darbi,” atklājot izstādi, teica Balvu Novada muzeja vadītāja Iveta Supe. Viņa atzina, ka tik dzīvespriecīgus un atvērtus cilvēkus, kuri turklāt prot uzrunāt un atvērt citus, kā to dara Inta Ruka, viņai sastapt nācies reti.

Arī pati māksliniece puda prieku jau brīdī, kad muzejā ieradās tik daudz cilvēku, kā ne uz vienu citu pasākumu. Viņa pateicās ikvienam, kas iekārtoja izstādi, kas atrada laiku un atnāca aplūkot viņas darbus. Visiem, kas ar viņu kopā pavadījuši ilgāku vai īsāku laiku sprīdi. “Mūsu valsts lielākā bagātība esat jūs visi, mēs - visi cilvēki. Balvos esmu pavadījusi visfantastiskākās vasaras, jo šai pusē tapušas ne vien fotogrāfijas, bet katrs dalījās arī ar savu cilvēkstāstu. Tas ir tik patiesi - redzēt ne tikai cilvēka seju, bet arī dzirdēt, izlasīt viņa teikto par savu dzīvi. Vai jūs zināt savā pilsētā cilvēku, kurš vadājis atombumbas? Vai jūs zināt, ka līdzās jums dzīvo cilvēks, kurš bijis “Maxima” traģēdijas liecinieks un glābis cilvēkus? Vai zināt, kurš bijis uz Ķīnas robežas un ķīniešiem devis patronas? Daudzi mani satiktie cilvēki bijuši Černobiļā, Afganistānā, braukuši uz barikādēm Rīgā. Kāds Latvijā uz dzīvi palicis tikai tādēļ, ka iemīlējies un apprecējis smuku sievu. Kāda sieviete Kolimā skalojusi zeltu. Katram savs stāsts. Katram spilgta personības iezīme. Jūs esat bagāti, jo jūsu vidū ir tik dzīvesgudri un dvēselē bagāti cilvēki,” teica Inta Ruka. Viņa sauca šos cilvēkus vārdos, precīzi atceroties faktus un skaitļus no viņu dzīvesstāstiem. “Jūs Jānis Tihomirovs darbojies Zemesardzē kopš pirmās dibināšanas dienas, viņa sieva Ārija ir Sibīrijas bērns. Bet vai jūs zināt, ka viņi ir apceļojuši 34 valstis? Vai daudzi no jums bijuši Abu Dabi vai atpūtušies Dominikānā? Lūk, viņi tepat vien ir, mums līdzās. Cilvēki ar

tik dažādiem, tik interesantiem likteņiem!” prieku par atkalsatikšanos puda fotogrāfe.

Balvu novada pašvaldības izpilddirektores vietniece Gunta Raibekaze atgādināja, ka Intas Rukas izstādē redzami darbi tapuši trīs gadu garumā, braucot pie mūspuses cilvēkiem un runājot ar viņiem. “Mēs gaidījām šo dienu, kad izstāde būs redzama Balvu Novada muzejā. Redzot izstādes darbus un tik daudz atnākušo, mūs pārņēma prieks. Izstādē redzami cilvēki ir ar dažādiem likteņiem, dažādu profesiju, dažāda vecuma - katrs ar savu dzīves gājumu. Mans vēlējums būtu šīs fotogrāfijas un aprakstus apkopot vienā grāmatā,” teica G.Raibekaze.

Izstādi apmeklēja arī Domicella Pundure. “Lūk, kur ir mana fotogrāfija!” ar lepnumu teica kundze, rādot arī uz fotogrāfijai pievienoto stāstījumu par dzīvi Stompaku nometnē. Viņai pēc pāris nedēļām jau paliks 92 gadi, bet aiz muguras grūts un bagāts mūžs.

Sarmīte Mazure stāsta, ka izstādē ir redzama tēva fotogrāfija, kopbildē nofotografēti vairāki viņas dzimtas cilvēki kapusvētkos - mamma, brālis: “Inta mums ir kā labais gariņš. Kad gulēju slimnīcā, Intas mamma Nannija nāca pie manis uz slimnīcu, un es viņu saucu par savu mammu. Arī sanatorijā mani apciemoja Inta ar savu māti.”

Gunta Pulkstene atzina, ka viņai ir tikai viena vienīgā māsiņa no tēva puses, un tā ir Inta Ruka. “Es gan neesmu nevienā fotogrāfijā, lai arī visas trīs vasaras, kad viņa šajā pusē strādāja, Inta dzīvoja pie manis Balvos. Viņa pārņāca no darba tik nogurusi, bet ar tādu prieku stāstīja par dienā sabildēto. Es ar viņu runāju un skatos - jau krēslā aizmigusi... Nekad nebiju iedomājusies, ka fotogrāfa darbs ir tik grūts,” teica Gunta.

Ar interesi savas fotogrāfijas izstādē aplūkoja arī Raivis Bērziņš un Jānis Niceckis. “Tajā redzams Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta Balvu daļas otrais vads. Ja nemaldos, fotogrāfija tapa aizpagājušajā gadā. Melnbaltā fotogrāfija ir kā mākslas darbs, jo tagad pierasts visu redzēt krāsainu,” uzskata Raivis.

Fotogrāfe Inta Ruka. Viņa personālizstādes noslēgumā atzina, ka jūtas kā kāzās - tik daudzi nāca klāt parunāt, nesa dāvanas un ziedus: “Man bija prieks visus redzēt, cilvēki ir tik sirsniņi, atsaucīgi. Es jutos fantastiski! Pie jums dzīvo strādīgi ļaudis ar atvērtām sirdīm. Mēs esam tik dažādi... Bet dzīvojam zem tām pašām debesīm.”

Atrod savu fotogrāfiju. Mārcis Sarkis fotogrāfi Intu Ruku pazina jau tad, kad viņa bija maza un dzīvoja laukos Rečos. “Es gar viņu mājām gāju garām uz Dūrupes skolu, tur dzīvoja Aramoviči. Tā mēs uzturam kontaktus visu dzīvi. Kad Inta atbrauc uz laukiem, vienmēr atnāk ciemos pie mums. Tiekamies Lemeševā, kapusvētkos. Mani viņa nofotografēja laukos, kad es sēdēju pie akas uz soliņa. Aizmugurē redzama lielā liepa,” savu fotogrāfiju rāda Mārcis Sarkis.

Intai Rukai atklātie cilvēkstāsti

Inīte Umuru

No gultas mani i paņēma. Vispirms paņēma manu mammu un tad mani, jo toreiz es dzīvoju pie savas tantes kaimiņu mājā. Ar mūsu zirgu līdz Silamalai aizveda kaimiņš, mans krusttēvs Kārlīt's. Līdz Silamalai visus kaimiņus veda atsevišķi. Veda ar ragavām, tāpēc ka bija sniegs. Un pēc tam vaļīgās kravas mašīnās līdz Balvu stacijai. Un tad ar vagoniem uz Sibīriju. Divas nedēļas ceļā. Kad atbraucām, mums bija jāparakstās, ka mēs esam labprātīgi izbraukuši uz pastāvīgu dzīvi. Dzīvojam zemļankā. Tā no velēnām sakrauta. Tad ar govju mēsliem un smiltīm tādu masu sataisa un nosmērē, lai sakalst. Vēlāk nevar ar cirvi izsist. Sienas bij' 60-70 centimetrus biezas. Siltas tās zemļankas bij'. Kurinājām ar mēsliem. Griežām kvadrātiņos un vedām mājās, krāvām, izkaltējam un kurinājām. Sākumā splanājamies un šnaukājāmies, ka tur viss ar mēsliem. Pēc tam pieradām. Pirmos gadus nebij' ko ēst. Viņiem pašiem arī nebija. Kvieši bij' tādi, ka nebija kam pār izkapti krist.. Deviņus gadus bij' zasuha. Tantes tad runāja, - kā karš sācies, tā zasuha iestājusies.

Valdis Kamaldiņš

Bērniņā ganiju govīs. Atguļos - alkšņu krūmi sauguši. Domāju, - varētu pārlidot pāri. Onkulim bija lopu deķis. Nostiepu-taisiju spārnus. Voicišu Andris iedeva žurnālu “Kriļļa rodini”. Tur bija visi tehniskie noteikumi, kā uzbūvēt lidmašīnu. Sāku būvēt 1987.gadā, pabeidzu 2005.gadā. Tagad būvēju nākamo. Man gan jau ir 68. Iemīlējos. Apprecējamies. Sieva atzinās, ka apprecējās tāpēc, ka es savādāks nekā citi. Un izšķīrās tāpēc, ka es savādāks nekā citi.

Raitis Markuss

Padomju laikos vecākiem bija saimniecība. Visi mazie darbi jāpalīdz. Malka un ūdens jāsanas. Tāpat jāpalīdz siens kasīt, nest, celt un mīdīt. Tās pašas kaplēšanas gan mājās, gan kolhozā. Rudeņos no skolas vienu dienu veda uz ražas novākšanu. Nesaku, ka īpaši sajūsmā biju, bet toreiz tas bija pats par sevi saprotams. Savs pluss bija, ka nav jāiet uz skolu un zinājām, ka tur būs sava jautriba. Strādāju katlu mājā jau deviņus gadus. Tā dzīve iegrozījās, ka es tur sāku strādāt. Īstenībā baigi svarīgā lieta. Es esmu pie visiem - katrā mājā, kur ir siltums.

Aigars Mačs

Armijas laikā es vadāju atombumbas. Mani padomju armijā iesauca 1987.gadā. Aizsūtīja uz Severomorsku, tas ir, aiz polārā loka. Severomorska tanī laikā bija slēgta pilsēta, jo tur atradās stratēģisko ieroču bāzes. Pusgadu mūs dresēja. Militārajā bāzē viena no piestātnēm bija aprīkota ar ballistisko rakešu pārkraušanas iekārtām. Piestātnē ienāca zemūdenes “Kuprainā” vai “Batons”, kuru garums bija ap 167 metri, platums - ap 18 metri. Ik pa laikam rakešu kaujas komplekts bija jāmaina un jāveic to tehniskā apskate. Lai pārkrautu ballistisko rakešu no automašīnas uz zemūdeni, ierobežotā teritorijā bija jāizmanevrē ar 24 m garu automašīnu un jāpiebrauc ar 20 cm precizitāti. Darbs notika bez apstājas. Divi krāni - viens peldošais, viens virszemes - rakešu cēla reizē. Ja atnāca zemūdene ar avārijas rakešu, bija vēl bīstamāk. Visi strādāja ķimiskās aizsardzības ekipējumā, gāzmaskās. Ap 40 rakešēm esmu aizvedis uz likvidēšanu. Tās tika vestas uz speciāli aprīkotu vilcienu un tālāk aizvestas nezināmā virzienā. Un tā divus ar pusi gadus.

Juris Boldāns

Tūlīt pēc 1990.gada martā notikušajām Augstākās padomes vēlēšanām sāka veidoties īpašas brīvprātīgo vienības kārtības uzturēšanai Latvijā. Mēs uz Tautas frontes bāzes izveidojām Balvu rajona vienību 40 cilvēku sastāvā. Biju tas cilvēks, kurš uz Latvijas-Krievijas robežas izveidoja pirmo muitas punktu ar nosaukumu “Vientuļi”. Mani muitnieki bija tie, kuri 1992.gadā Rēzeknē aizturēja vagonu ar naudu. Man muitnieki uzreiz piezvanīja, es mašīnā iekšā, un nepagāja ne 40 minūtes, kā jau biju Rēzeknē. Bet nu ta skats! Vagons, pilna grīda ar maisiem. Maisi, maisi. Papīra nauda, padomju rubļi. Vari iedomāties - 337 miljoni. Viss vagonis bija ar maisiem noklāts... Par tādu naudu i varēja nošaut mani, ka es nelaidu vagonu tālāk.

Domicella Pundure

Piedzimu Kručinavā, Šķilbēnu pagastā. Mēs bijām septiņi bērni. Tēvs Kozlovskis Jānis, māte Broņislava. Tētis Ulmaņa laikos bija aizsargs, viņš atbalstīja Ulmaņa apvērsumu. Vācu laikā viņš bija policijā. Kad nāca Sarkanā armija, tētis aizgāja mežā. Mājās palika vecmamma, brāļi un māte. Mūs sāka terorizēt iztēbēti. Viņi nāca pa divi ar ieročiem un runāja krieviski: “Kur tēvs? Neteiksi? Paņemsim pašu!” Man bija 17 gadu. Vēlāk tēvs paņēma mani uz Stompaku nometni. Nometnē bija ap 300 partizānu. Bija 21 bunkurs, pārtikas noliktava un slimnīcas bunkurs. Arī baznīca bija, neliels bunkurītis, vairāk par 20 cilvēkiem tur iekšā nevarēja ieiet. Prāvests Ludvīgs Štagars katru rītu turēja dievkalpojumu. 1945.gada 2.martā sākās uzbrukums. No rīta bijām baznīcā. Sākās šaušana, viss bija aplenkts. Bija baissi - nedomājām, ka paliksīm dzīvi. Sāka vest iekšā ievainotos. Tur iepazīnos ar savu nākamo vīru. Viņš bija ievainots kājā. Kad pārseju, jau viņš man patika. Sirdi iekrita.

12.55 "Mēs ar brāli - kolosāļi". Atk.
13.10 "Kultūrdeva". Atk.
14.10 "700 pasaules brīnumi. Kuba". Atk.
14.40 "Pie stūres. *Deutsche Welle* žurnāls".
15.10 "Lēna, mana mūža mīlestība". Seriāls.
16.05 "Slepkaivības ziemēļos 3". Seriāls.
17.05 "Personība. 100 g kultūras". Atk.
18.05 "Muhtars. Pa jaunām pedām". Seriāls.
19.00 "Šovakar. Zīņas".
19.35 "Personīgā lieta".
20.10 "Kinofilmas. Zelta laikmets: otrā daļa".
21.05 "Eiropa koncertos. *Deutsche Welle* žurnāls".
22.00 "Parādīšanās". Drāma.
0.40 "Cilvēku kontrabanda". Dokumentāla filma.
1.45 "Pasaules kausa izcīņa regbija". Atk.
3.45 "Pie stūres. *Deutsche Welle* žurnāls".
4.15 "LTV - 60. Zelta atbīvs". Atk.

LNT

5.00 "Karamba!". Humora raidījums.
5.25 "Tīgo uzvaras balss".
5.55 "Bernards". Anim. seriāls.
6.00 "900 sekundes".
8.10 "Grejas anatomija 3". Seriāls.
9.20 "Nakts karaliene". Seriāls.
10.20 "Televeikala skatlogš".
10.35 "Izdzīvotāji 34". Realitātes šovs.
11.35 "Vasara Longailendā". Melodrama.
13.35 "Televeikala skatlogš".
13.50 "Doktors Mārtins 5". Seriāls.
14.50 "Slepnaiss boss 4". Realitātes seriāls.
15.45 "Mani virtuves noslēpumi 4". Kulīnārijas šovs.
16.50 "Cauri laikiem". Seriāls.
17.50 "Zīņas".
18.00 "Grejas anatomija 3". Seriāls.
19.00 "Faziletas kundze un viņas meitas". Seriāls.
20.00 "LNT zīņas".
20.40 "Degpunktā".
21.10 "Sāndhamnas slepkavības 3". Detektīvseriāls.
22.10 "Svaigi cepta slepkavība. Tikai deserti".
24.00 "Salemas raganas 3". Detektīvfilma.
0.55 "Amerikāņi 5". Seriāls.
1.45 "Nakts karaliene". Seriāls.

2.30 "Degpunktā". Atk.
2.55 "900 sekundes". Atk.

TV 3

5.00 "Gordona Remzija šovs *Sausmas virtuvē 7*".
5.55 "Animācijas seriāli".
8.10 "Džīma dēļ 5".
9.10 "Vakarīnas četratā 2". Komēdijseriāls.
10.10 "Kulinārijas raidījums. Rītdiena pieder mums".
11.25 "Kāsla metode 8". Seriāls.
12.25 "Televeikala skatlogš".
12.40 "Solī pa solim 4". Seriāls.
13.40 "Džīma dēļ 5". Komēdijseriāls.
14.50 "Precētie pret brīvajiem 2".
15.50 "Bistamās mājsaimnieces 6". Seriāls.
16.50 "Rītdiena pieder mums".
18.00 "50 veidu, kā nogalināt māmiņu 3". Izklaidējošs raidījums.
19.00 "TV3 zīņas".
19.35 "Bez tabu".
20.20 "Radiņi 2". Seriāls.
21.25 "Karstgalviņi". Komiska spraīga sižeta filma.
23.10 "Par pagājušo nakti". Romantiska komēdija.
1.10 "UgunsGrēks 16". Seriāls.
3.50 "TV3 zīņas". Atk.
4.20 "Bez tabu". Atk.

NTV MIIR

5.00 "Šodien".
5.05 "Rīts. Vislabākais".
5.30 "Šodien".
5.35 "Rīts. Vislabākais".
6.00 "Šodien".
6.05 "Rīts. Vislabākais".
6.30 "Šodien".
6.35 "Rīts. Vislabākais".
7.00 "Šodien".
7.05 "Arsts".
8.00 "Pjāņicka nodaļa. 2.daļa". Detektīvseriāls.
9.00 "Šodien".
9.20 "Pjāņicka nodaļa. 2.daļa". Detektīvseriāls.
12.00 "Šodien".
12.30 "Ārkārtējs notikums".
13.00 "Tīksnās vieta". Sarunu šovs.
15.00 "Šodien".
15.30 "Ārkārtējs notikums".
16.05 "Izmeklēšanu veica...".
17.00 "Gaidi mani!".
18.00 "Šodien".
18.50 "Aizdomas". Detektīvseriāls.
22.30 "Mežsargs. Sava zeme".
0.45 "Ārkārtējs notikums. Izmeklēšana".

LTV 1

5.30 "Saknes debesis". Atk.
6.00 "LR valsts himna".
6.02 "Ceturā studija". Atk.
6.30 "Rīta *Panorāma*".
8.35 "Mīlas viesulis 14". Seriāls.
9.35 "Atmaks 2". Seriāls.
10.35 "Televeikala skatlogš. *Top-Shop* piedāvā".
10.50 "Tuesi.lv". Išfilma.
10.55 "Lēna, mana mūža mīlestība". Seriāls.
11.45 "Latvijas sirdsdziesma". Atk.
12.40 "Televeikala skatlogš. *Top-Shop* piedāvā".
12.55 "Nacionālie dārgumi. 100 g kultūras". Atk.
13.40 "Ķepa uz sirds". Atk.
14.10 "Es - savai zemei". Atk.
14.45 "Televeikala skatlogš. *Top-Shop* piedāvā".
15.00 "Krustpunktā".
16.00 "Atmaks 2". Seriāls.
17.00 "Mīlas viesulis 14". Seriāls.
18.00 "Dienas zīņas".
18.56 "Ceturā studija".
19.30 "Kultūrdeva".
20.30 "Panorāma".
21.15 "1:1. Aktuālā intervija".
22.05 "Latvijas kods. Pārgājieni 44". Dok. filma.
22.35 "Būt latvietim. Kanāda". Dok. filma.
23.05 "Nakts zīņas".
23.20 "Broukenvuda 4". Seriāls.
1.05 "Kad lietus un vēji sitas logā". Drāma.

LTV 7

5.00 "Veiksmīgs uzņēmējs Latvijā. Televeikala skatlogš". Atk.
5.30 "Piedzīvojums dabā". Atk.
6.00 "Latvijas valsts himna".
6.03 "1000 jūdzes aiz Polārā loka". Atk.
6.32 "Animācijas seriāli".
7.35 "Eiropa fokusā. *Deutsche Welle* žurnāls".
8.05 "Devīndesmitie". Atk.
9.05 "Ceturā studija". Ak.
9.30 "Reģionālā attīstība Latvijā. Agro 2019. Televēlētāju koda skatlogš". Atk.
10.00 "TV jaunatklāšanas raidījums *Tei*". Atk.
11.00 "Muhtars. Pa jaunām pedām". Seriāls.
11.55 "Dzīvoklis". Seriāls.
13.00 "Punkti uz i". Diskusiju raidījums. Atk.
14.40 "Vienmēr formā. *Deutsche Welle* žurnāls".
15.13 "Lēna, mana mūža mīlestība". Seriāls.
16.05 "Slepkaivības ziemēļos 3".

17.05 "Detektīvseriāls. Ekvatora pērle Kolumbijā". Dok. daudzseriju filma.
18.05 "Muhtars. Pa jaunām pedām". Seriāls.
19.00 "Šovakar. Zīņas".
19.35 "Mežonīgās dabas draugi". Dok. filma.
20.10 "Kaut kur uz Zemes 8". Dok. daudzseriju filma.
21.10 "Slepkaivības ziemēļos 3". Seriāls.
22.10 "Policijas patruļa 19-2 3". Detektīvseriāls.
23.00 "Logs uz pasauli. Honkongā". Dok. filma.
23.30 "Pasaules kausa izcīņa regbija". Atk.
1.30 "Vienmēr formā! *Deutsche Welle* žurnāls".

LNT

5.00 "Karamba!". Humora raidījums.
5.25 "Tīgo uzvaras balss".
5.55 "Bernards". Anim. seriāls.
6.00 "900 sekundes".
8.10 "Grejas anatomija 3". Seriāls.
9.20 "Nakts karaliene". Seriāls.
10.20 "Televeikala skatlogš".
10.40 "Izdzīvotāji 34".
11.30 "Emma uz mūžu". Melodrama.
13.25 "Televeikala skatlogš".
13.40 "Doktors Mārtins". Seriāls.
14.40 "Slepnaiss boss 3". Seriāls.
15.35 "Mani virtuves noslēpumi 4". Kulīnārijas šovs.
16.50 "Cauri laikiem". Seriāls.
17.50 "LNT zīņas sešos".
18.00 "Grejas anatomija 3". Seriāls.
19.00 "Faziletas kundze un viņas meitas". Seriāls.
20.00 "LNT zīņas".
20.40 "Degpunktā".
21.10 "No visas sirds. Mīlestības viesnīca". Melodrama.
23.00 "Melnais kods 3". Seriāls.
24.00 "Dzīvīte brīvdienās 5".
0.30 "Faziletas kundze un viņas meitas". Seriāls.
1.20 "Nakts karaliene". Seriāls.
2.05 "Jauniņā". Komēdijseriāls.
2.25 "Degpunktā". Atk.
2.50 "900 sekundes". Atk.
5.00 "Gordona Remzija šovs *Sausmas virtuvē 7*".
5.55 "Animācijas seriāli".
8.10 "Džīma dēļ 5".

TV 3

5.00 "Gordona Remzija šovs *Sausmas virtuvē 7*".
5.55 "Animācijas seriāli".
8.10 "Džīma dēļ 5".

9.10 "Komēdijseriāls. Vakarīnas četratā 2".
10.10 "Kulinārijas raidījums. Rītdiena pieder mums".
11.25 "Nozīguma skelets 12". Seriāls.
12.25 "Televeikala skatlogš".
12.40 "Solī pa solim 4". Komēdijseriāls.
13.40 "Džīma dēļ 5". Komēdijseriāls.
14.40 "Visp pa jaunām 2". Seriāls.
15.50 "Bistamās mājsaimnieces 6". Seriāls.
16.50 "Rītdiena pieder mums".
18.00 "Vakarīnas četratā 2".
19.00 "Kulinārijas raidījums. Rītdiena pieder mums".
19.35 "Bez tabu".
20.20 "Visp pa jaunām 2". Seriāls.
21.00 "Īpašo uzdevumu vienība *Hawaii 5-0*". Seriāls.
22.00 "Glābsnaas dienests 911".
23.00 "Lucifers 3". Seriāls.
23.55 "Izlausšanās". Seriāls.
0.50 "UgunsGrēks". Seriāls.
3.35 "TV3 zīņas". Atk.
4.05 "Bez tabu". Atk.

NTV MIIR

5.00 "Šodien".
5.05 "Rīts. Vislabākais".
5.30 "Šodien".
5.35 "Rīts. Vislabākais".
6.00 "Šodien".
6.05 "Rīts. Vislabākais".
6.30 "Šodien".
6.35 "Rīts. Vislabākais".
7.00 "Šodien".
7.05 "Maļceva".
8.00 "Pjāņicka nodaļa. 2.daļa".
9.00 "Šodien".
9.20 "Pjāņicka nodaļa. 2.daļa".
12.00 "Šodien".
12.30 "Ārkārtējs notikums".
13.00 "Vēstis".
13.25 "Vēstis. Vietējais laiks".
13.45 "Kurš ir pret?". Sarunu šovs.
15.00 "Šodien".
15.25 "Ārkārtējs notikums".
16.00 "DNS".
17.00 "Iecirkņa pilnvarotais".
18.00 "Šodien".
18.50 "Kancelejas žurka. Liela pārdale". Seriāls.
20.50 "Mežsargs. Sava zeme".
23.00 "Sava patiesība".
24.00 "Šodien".
0.20 "Īpašs stāsts".
1.15 "Tīksnās vieta". Sarunu šovs.

3.05 "Laulātie draugi". Detektīvseriāls.
4.40 "Viņu paražs".

PBK

5.55 "Sieviešu žurnāls".
6.05 "Zīņas".
6.15 "Animācijas filmas".
7.00 "Labrīt!".
9.00 "Zīņas".
9.35 "Labrīt!".
10.05 "Esi vesels!".
11.15 "Zīņas".
11.45 "Krašta apsardze 2". Seriāls.
13.40 "Delta". Seriāls.
14.35 "Zīņas".
14.55 "Moderns spriedums".
15.55 "Precamies!".
16.50 "Vīrieši un sievietes".
17.40 "Patiesībā". Sarunu šovs.
18.50 "Lai runā!". Sarunu šovs.
20.00 "Laiks".
20.35 "Latvijas laiks".
20.55 "Aiz kadra".
21.10 "Nekas nenotiek divreiz".
23.20 "Vakars kopā ar Ivanu Urgantu".
23.55 "Krasta apsardze". Seriāls.
1.30 "Zīņas".
2.00 "Rurikoviči".
3.35 "Smieklīgi videoklipi".
3.50 "Nekas nenotiek divreiz".
5.30 "Pastaigas zem lietussarga".

ROSSIJA RTTR

4.00 "Krievijas rīts".
8.55 "Par pašu svarīgāko".
10.00 "Vēstis".
10.25 "Vēstis. Vietējais laiks".
10.45 "Cilvēka liktenis".
11.50 "60 minūtes". Sarunu šovs.
13.00 "Vēstis".
13.25 "Vēstis. Vietējais laiks".
13.45 "Kurš ir pret?". Sarunu šovs.
16.00 "Vēstis. Vietējais laiks".
16.25 "Andrejs Malahovs. Tiesraide". Sarunu šovs.
17.50 "60 minūtes". Sarunu šovs.
19.00 "Vēstis".
19.45 "Vēstis. Vietējais laiks".
20.00 "Smilšu pilis". Seriāls.
22.15 "Vakars kopā ar Vladimiru Solovjovu".
0.55 "Vēstis no Sanktpēterburgas".
1.10 "Personīgā lieta". Seriāls.
2.50 "Cilvēka liktenis".

Foto - no personīgā arhīva

Kopā ar ģimeni meitas kāzu mielastā. Par dzīvi Latvijā un Norvēģijā Dace (otrā no labās) nekad nav domājusi kategorijās: labāk vai sliktāk. Viņa redz atšķirības, jo vienā vietā ir tā, bet otrā ir šitā: "Ļoti priecājos, ka nekur vairs nav dzimtbūšanas. Nevienš nevar atņemt pasi un piesiet pie tās vietas, kur dzīvoju. Ja vēlies, vari ceļot pa pasauli. Tas ir ārkārtīgi liels globalizācijas pluss. Piemēram, mana vecākā meita strādā Indijas uzņēmumā, bet dzīvo Mančesterā. Vidējā meita precējusies ar spāni, bet abi arī dzīvo un strādā Mančesterā."

Līgo Norvēģijā. Iveta (no labās) stāsta, ka uz Latviju brauc ļoti bieži, jo abas valstis šķir vien stundu un divdesmit minūtes ilgs lidojums. Abas ar Daci (vidū) viņas regulāri piedalās arī latviešu kopienas rīkotajos pasākumos. "Te latviešiem ir gan kori, gan deju kolektīvi, notiek dažādi pasākumi. Bieži ciemos brauc mākslinieki no Latvijas. Oslo ir kā Pierīga. Te latviešu kultūras dzīve ir pat aktīvāka nekā dažā labā Latvijas mazpilsētā," apgalvo Iveta.

izmēra ir apmēram tikpat liels, cik bijušais Balvu rajons.

Darbavietā. Dacei šobrīd ir 41 padotais. Viņas pakļautībā strādā gan latvieši un krievi, gan poļi, lietuvieši un bulgāri, gan arī divi indieši un trīs norvēģi. Viņas kā priekšnieces uzdevums ir gādāt, lai avizes un sūtījumi būtu piegādāti pareizajā pastkastē un laikus - līdz sešiem no rīta. Apgabals, par ko viņa ir atbildīga, pēc

Daces ikdienas dzīves reālijas

Strādā naktīs. Norvēģijas pastnieka darba laiks sākas pusē divos naktī un beidzas pusē astoņos no rīta. Darbs naktīs prasa zināmu pierašanu, jo tas nav viegli. Grūti ir arī pēc tam *pārslēgties* uz dienas režīmu, piemēram, ciemojoties Latvijā.

Norvēģijā suņi nereg. Pirmais, ko no Latvijas atbraukušie pastnieki jautā Dacei: "Kā tad te ir ar tiem suņiem?" Jo, kā zināms, Latvijas pastniekiem tie sagādā problēmas. Izrādās, Norvēģijā suņi nereg. Vispār nereg. "Nav ne jausmas, kā norvēģi to panāk," secina novadniece.

Darbs apķēriem cilvēkiem. Dace atklāj, ka norvēģu pastā var strādāt cilvēki, kuri nav dumji. "Šķiet, kas tur ko darīt? Tikai iemest pastkastē avīzi! Tas nav tik vienkārši. Tam ir daudzi iemesli, bet kopsaucējs ir tāds - jebkurš nevar to darbu darīt," apgalvo pasta nodaļas priekšniece. Latvieši pārsvarā esot apķēri. "Man nav bijis daudz tādu tautiešu, kuri nav varējuši apgūt šo amatu," uzskata Dace.

Ved zefīru, maizi un šprotes. Dzīvojot ārzemēs, pamazām katram latvietim izstrādājas produktu saraksts, ko *traki* gribas no Latvijas. Viens Daces kolēģis vienmēr lūdzot atvest zefīru. Reizi gadā, braucot uz Latviju ar mašīnu, atpakaļ viņa visbiežāk ved rupjmaizi, "Rubeņu" visticas un šprotes.

MAF "Projektu finansē/ līdzfinansē Mediju atbalsta fonds no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem"

Mediju atbalsta fonds

Kā Rīgas priekšpilsētā

IVETA LIEPKALNE iepazīs ar Daci Muižnieci kādā mantu tirdziņā, ko pāris reizes gadā rīko norvēģu skolu orķestru dalībnieki. Kopš tā laika viņas daudzreiz tikušas visdažādākajos latviešu kopienas pasākumos, kopā svinējušas Jāņus, iesaistījušas latviešu kultūras norisēs un devušās ekskursijās pa brīnumkaisto Norvēģiju. Arī Ivetai Norvēģijas stāsts aizsākās ar mazāk kvalificētu darbu, bet, pateicoties latvietes neatlaidībai, strādīgumam un zinātkārei, viņa šajā valstī jau vairākus gadus strādā savā pamatprofesijā - grāmatvedībā.

Iveta stāsta, ka pirmā uz Norvēģiju lasīt ķiršus atbrauca viņas meita Laura. Skatoties skaistās fotogrāfijas, ko meita sūtīja, Ivetai arī radās vēlme apskatīt šo brīnumaino zemi. Taču, būdama četrdesmitgadniece un trīs bērnu mamma, Iveta sprieda, ka viņas *vilciens jau aizgājis*. Pagāja kāds laiks, un kādā dienā viņai piezvanīja draudzene, kurai Norvēģijā bija vajadzīgi palīgi ķiršu lasīšanā. Viņa deva Ivetai 15 minūtes, lai izlemtu, vai ir ar mieru. Tā kā ļoti gribēja apskatīt šo apbrīnojami skaisto zemi, Iveta piekrita: "Tas bija mans labākais atvaļinājums dzīvē. Turklāt vēl saņēmu trīs reizes vairāk nekā savā grāmatvedības birojā, kur strādāju," atceras Norvēģijā dzīvojošā latvieti.

Atgriezies dzimtenē, kur strādāja par 17 zemnieku saimniecību grāmatvedi, vienā brīdī Iveta sajūtās pārgurusi no dažādajām sankcijām, ko valsts tolaik pielietoja pret zemniekiem, un nolēma paņemt *pauzi*. Tā sākās viņas otrais brauciens uz Norvēģiju. Nepārzinot ne angļu, ne norvēģu valodas, viņa atkal sāka no viszemākā pakāpiena - sākumā lasīja kartupeļus, pēc tam pakoja Ziemassvētku pārtikas paciņas kādā kafejnīcā un pat tirgojās tirgū, neraugoties uz trūcīgajām svešvalodu zināšanām. Kādu laiku Iveta izklaidēja bērnu dārza bērnus, tērpusies kā Rūķis. Kad tas apnika, viņa nolēma sasniegt ko vairāk, un tam bija nepieciešamas valodu zināšanas. Apguvusi svešvalodas, dzimtenē apmeklējot kursus, Iveta atgriezās un sāka strādāt kādā kalnu viesnīcā. Rezultātā viņa to izberza tik tīru un spožu, ka norvēģu saimnieki bija patīkami pārsteigti. Pateicoties Ivetai, drīz vien viesnīcā sāka strādāt aizvien vairāk latviešu. Taču viņa turpināja tiekties pēc augstākiem mērķiem, nolemjot atgriezties savā pamatprofesijā. Pabeigusi kvalifikācijas kursus, Iveta sāka strādāt par grāmatvedi Oslo un dara to joprojām.

Dzīvojot Norvēģijā, Ivetas uzskati un dzīves stils ir stipri mainījušies: "Atbraucu kā lepnā latvieti. Pirmo laiku staigāju augstpapēžu korpēs domājot, - nu, kā tie norvēģi var ar tiem zempapēžu zābakiem visur iet? Tagad par to nāk smieklī." Mainījusies arī latviešiem raksturīgā augstprātība attiecībā pret cilvēkiem ar tumšāku ādas krāsu. Strādājot kopā ar nepāliešiem, viņa ieguvusi ļoti dziļu cieņu pret šo tautu, kā arī citu nāciju pārstāvjiem: "Viņi nav ne par kapeiku dumjāki kā mēs, turklāt daudz tīrīgāki nekā daudzi eiropieši. Cilvēki nav vainīgi, ka viņiem ir cita ādas krāsa."

Arī Ivetas bērni, kuri studiju starplaikos, lai piepelnītos, strādāja šajā dāsnajā ziemeļzemē, ir pateicīgi par šo iespēju. Tagad Ivetas vecākā meita ir precējusies ar norvēģi un strādā labā amatā finanšu sfērā. Savukārt dēls, arī finansists, un jaunākā meita, kura nesen absolvējusi Rīgas Stradiņa universitāti, strādā Rīgā.

Iveta pārliecināta, ka viņas panākumu atslēga lielā mērā ir bijis ieradums daudz smaidīt: "Šo ceļu no pašas apakšas līdz augšai esmu gājusi ar smaidu. Man nebija, kur atkāpties. Gribēju, lai mani bērni studē, negribēju ņemt aizņēmumus. Esmu to panākusi - mani bērni ir izstudējuši, bet pati tagad strādāju savā profesijā - par grāmatvedi."

Iveta pie ezera Latvijas formā. Šī fotogrāfija tapusi netālu no viesnīcas, kurā Iveta strādāja. Tajā viņa joprojām atceras ar lielu pateicību, jo tieši viņa te aizsāka latviešu darbinieku pieplūdumu.

Saņems Baltinavas novada Atzinības rakstu un balvu

Ja aizraujas, tad neglābjami

AIJU KEIŠU Baltinavas novadā un ārpus tā pazīst kā tautas muzikanti, novada etnogrāfiskā ansambļa dalībnieci. Akordeons ir neatņemama viņas vizuālā tēla sastāvdaļa. Aija arī aizraujas ar rokdarbiem, darinot rūtainus plecu lakatus un bižutēriju, bet lauku mājās "Siltumi" pa solītim, pa metram vien savā piemājas zemē veido savu daiļdārzu, atkarojot tam vietas, kas aizaugušas ar krūmiem un zālēm.

Gada laikā sanāk daudz uzstāties?

-Kā tautas muzikantei - teju katru sestdienu. Medņeva, Salnava, Pušmucova, Rogovka, Gaigalava un vēl citas vietas ir tās, kur šogad esmu spēlējusi, kur notiek tautas muzikantu saietī. Vienā no pēdējām sestdienām mani paaicināja līdzī uz pasākumu it kā atpūsties, bet mani atpazīna un aicina uzstāties. Akordeonu nācās sameklēt uz vietas. No lielākiem pasākumiem šogad piedalījos tautas muzikanta Andreja Rancāna piemiņas pasākumā, kur spēlēju viņa polkas, novada svētkos. Mani aicina paspēlēt uz Malnavu, uz maiznīcu "Dzīles", kad sarodas tūristi. Pavisam traks skrējieni šogad sanāca Jāņos, - no rīta notika ieligošana Rīgā, tiesas namā, kur strādā meita, pēcpusdienā bija jāspēlē Tilzā, bet vakarā - Briežuciemā. Kopš pērnā gada nogales muzicēju arī Briežuciema kapelā "AMMAS".

Akordeons nenopliet?

-Akordeons, ar kuru spēlēju, man jau ir trešais pēc skaita, kas tiešām ir ļoti nolietojies. Būtu jāiegādājas jauns, bet patlaban esmu

bezdarbnieces statusā un instruments nav no lētajiem. Pirmo akordeonu man uzdāvināja brālis. Dienēdams armijā, viņš kaut kā bija nopelnījis naudiņu un uzdāvināja man akordeonu, lai varu spēlēt. Otru, piedaloties labdarības akcijā "Drauga roka", labi cilvēki, kāds Nacionālās operas muzikants, uzdāvināja meitiņai Agitai, jo viņai skolā vajadzēja mācīties spēlēt. Kad meitai akordeonu vairāk nevajadzēja, paņēmu to sev, bet trešo nopirku par savu naudu.

Trīs bērnus esat uzaudzinājusi viena, jo vīrs un bērnu tēvs nomira jauns. Kā viņiem tagad klājas?

-Paldies Dievam, ka viņš man ir devis tādus apzinīgus un mērķtiecīgus bērnus, ar kuriem man nav bijis grūti. Patlaban visi trīs dzīvo Rīgā - strādā, mācās. Vecākais dēls Austris ir projektu vadītājs komunikāciju aģentūrā "Mediju tilts", mācās mediju maģistrantūrā, meita Agita strādā administratīvajā rajona tiesā par priekšsēdētāja palīdzi, arī studē maģistrantūrā. Jaunākais dēls Arvils otro gadu studē Latvijas Sporta akadēmijā, spēlē volejbolu Baltijas līgā ar RTU robežsardzes komandu un Nacionālajā līgā ar Rīgas volejbola skolu. Abi vecākie palīdz jaunākajam, gan atbalstot morāli, gan materiāli. Visgrūtāk sākumā, protams, bija vecākajam dēlam.

Jums ir skaisti vaļasprieki - daiļdārzs, pārļošana, aušana. Tie nākuši pakāpeniski?

-Tā gan! Vispirms sāku iekopt dārzu, jo puķes man vienmēr patikušas, tad nāca pārļošanas pulciņš. Uz Briežuciemu pie audējām

Foto - no personīga arhīva

Aijas foršie bērni. Pirms pāris gadiem visi trīs Aijas bērni absolvēja katrs savu izglītības iestādi. Mācības viņi turpina. Abi vecākie palīdz jaunākajam materiāli, kā arī atbalsta morāli, apmeklējot volejbola spēles, kad viņš spēlē.

aizbraucu paskatīties, kā darina plecu lakatus. Parādīja, iepatikās. Saprātu, ka gribu un varu. Ja ar kaut ko aizraujos, tad tas ir neglābjami!

Kā uztverat teritoriālo reformu?

-Gribētos, lai novads saglabātos. Dzīvojot paši par sevi, vairāk varam izdarīt, jo zinām, ko konkrēti mums vajag. Mēs ar sevi lepojāmies! Kad mani kaut kur piesaka kā Baltinavas vai mazākā novada pārstāvi, es eju ar

Foto - A.Kisanovs

Nešķirami. Kopš tēvs Aijai uz garmoškas ierādīja, kā nospēlēt "Kur tu teci, gailīti mans", viņa ar mūzikas instrumentu ir nešķirama. Tikai tagad viņas mūžīgais pavadoņs ir akordeons.

lepnumu. Es dzīvoju tur, kur esmu dzīvojuši - Baltinavas novadā, un nekur neesmu aizgājuši. Arī mani bērni ir tepat blakus Latvijā, nav aizbraukuši uz ārzemēm. Viņi ir laimīgi ciemoties mājās, ja vien tas iespējams darba un mācību dēļ. Uzstājoties citviet, lielākoties cenšos spēlēt un dziedāt latgaliešu, mūsu vietējās tautasdziesmas, spēlēt tautas mūziku, kas nāk no paaudzes paaudzē.

Tikšanās Balvu Centrālajā bibliotēkā

Palīdzēt sev un Eiropai atgriezties pie patiesajām vērtībām

Ar iedegām svecītēm stikla trauciņos, kas apsieti sarkanbaltsarkanām lentītēm, ar sarkanbaltsarkanām rakstiem rotātu sedziņu uz galda un tumši sarkanu rožu pušķi isi pirms Latvijas valsts dibināšanas gadadienas Balvu Centrālajā bibliotēkā notika tikšanās ar RAIVI ZELTĪTU un viņa grāmatas "Dr. Pauls Jurēvičs un latviešu tautas misija" prezentācija.

Raivis Zeltīts šobrīd ir gados jauns cilvēks, kurš guvis ievērojamu politisko pieredzi, ir Nacionālās apvienības valdes loceklis un ģenerālsēkretārs, Nacionālās apvienības jauniešu organizācijas vadītājs, raksta grāmatas. Kā teica Nacionālās apvienības Balvu nodaļas vadītāja Aija Mežale: "Viņš organizējis daudzas akcijas, kas vērstas uz latviešu nacionālās pašapziņas stiprināšanu. Pirms diviem gadiem viņam iznākusi grāmata par nacionālu valsti, kas atrodama arī Balvu novadā. Bet nu radīts cits darbs!"

Uzsākot sarunu par grāmatu, tās autors uzreiz arī atbildēja uz klātesošo vēl neuzdoto, bet vairumam uz mēles degošo jautājumu, - kas ir Pauls Jurēvičs un kāpēc tapusi šī grāmata par viņu un ar viņa vārdu?!

"Filozofijas profesors Pauls Jurēvičs (1891.-1981.) ir viens no ievērojamākajiem Latvijas pirmās brīvvalsts domātājiem, bet diemžēl nepelnīti aizmirsts. Viņa darbus uzgāju nejausi, lasot senas grāmatas, ko atradu grāmatu antikvariātos, jo no jauna tās nav izdotas. Lasot viņa darbus, secināju, ka filozofs paudis vērtīgas atziņas, kas svarīgas arī šodien. Šķita, ka par to būtu jāuzzina vairāk latviešiem. Domātājs atstājis lielu ietekmi uz mani, jo viņa pārdomas ir ļoti tuvu manām, un tas man lielā mērā palīdzēja līdz galam formulēt arī paša uzskatus. Tieši tas, ka viņa domas un atziņas joprojām svarīgas, bija iemesls tam, ka nolēmu izdot grāmatu, kurā iekļautas P. Jurēviča svarīgākās idejas. Gan Ulmaņlaika Latvijā, gan trimdā rakstītajos darbos filozofs trāpīgi formulējis gan izaicinājumus latviešu tautai, - komunisms, modernā patē-

rētāju sabiedrība, demogrāfiskā krīze, gan aicinājumu latviešiem pašiem atrast savu atbildi uz šiem izaicinājumiem. Latviešos Pauls Jurēvičs saskatīja potenciālu kā tautā, kurai viss vēl priekšā. Viņš redzēja, ka latvieši spēj piedāvāt jaunu ceļu ne tikai paši sev, bet arī Rietumu pasaulei, kurā valda patēriņa kults, dzišanās pēc naudas un baudas, liekulīga morāle, kas nebalstās vērtībās," savu izvēli izdot šo grāmatu pamatoja R.Zeltīts.

Protams, šī ir cita latviešu tauta, kurā savu nospiedumu atstājis ilgais okupācijas laiks, taču ir problēmas, kas bija raksturīgas pirmskara Latvijā un raksturīgas arī šodien. Domu apmaiņā starp pasākuma dalībniekiem un grāmatas autoru raisījās jautājums par to, vai Latvijā spēs izveidoties un pastāvēt gudra, inteliģenta sabiedrība, ja no valsts izbrauc daudz iedzīvotāju, tostarp labi speciālisti, zinātnieki, ja kritas dzimstība. Vēsture pierādījusi, ka dzimstība kritas sabiedrībā, kur veidojas patērētāju kults, kur priekšroku dod mantai un naudai. Arī pirmskara periodā Latviju uzturēja Latgale, kur dzima vairāk bērnu. Taču runa nav par turību, bet dzīves vērtībām! "Ja cilvēkam visu laiku maļas prātā kaut kāds mākslīgi uzstādīts standarts, - cik krāšņam jābūt kāzām, cik lepnamai vai dzīvoklim, tad skaidrs, ka ģimenes veidošana tiek atlikta uz vēlāku laiku. Jo ģimene nozīmē ērtības iemaiņīt pret neērtībām. Un uz to cilvēki nav gatavi! Lai gan agrāk bērns ģimenē šķita pašsaprotami," secināja R.Zeltīts.

Filozofs P.Jurēvičs neaicina samazināt dzīves līmeni, bet aicina uz vērtību maiņu - atgriešanos pie vienkāršākas dzīves. Jo vērtību nomaiņošana uz pseidovērtībām, kurās mūs ievēl rietumnieciskā reklāmiskā vide, dzīvē gandarījumu nedod. Visas šādas kultūras, kas aizmirsušas savus pamatus un sākušas dzīties pakāj naudai un baudai, ir zudušas. Tās nevar pretoties vienkāršākām tautām, kuras ir ar lielāku vitalitāti, bez pseidovērtībām. Un to šodien labi redzam Rietumos, ko pārplūdināšana migrantu vilnis.

Grāmatas autors pauda prieku, ka beidzot Eiropas

Foto - I.Zinkovska

Sniedz autogrāfus. Atmiņai no tikšanās grāmatas autors Raivis Zeltīts pasākuma dalībniekiem sniedza arī autogrāfus.

Komisijas vadītāja ir sieviete - daudz bērnu māte, jo līdz šim Eiropas lideri bija cilvēki bez bērniem, kuriem īsti negribējās ticēt, ja viņi runāja par mūsu nākotni.

Arī Latvijā neatkarības gados izaugusi jauna paaudze. Lietas mainās uz labo pusi. "Ja atjaunotās Latvijas sākumposmā pie varas nāca bijušie komunistiskās partijas funkcionāri, kuri veikli pārsēdās no viena krēsla citā un 1918.gada Latvijas idejas palika perifērijā, tad tagad nāk jauna paaudze un lietas palēnām mainās uz labo pusi," secināja jaunais politiķis, kurš labprāt dalījās domās un atziņās par uzdotajiem jautājumiem.

Lappusi sagatavoja I.Zinkovska

Notikumi Kupravas katoļu baznīcā

Nofilmētais baznīcā šokē

Kupravas katoļu draudzes priesteris FELIKSS ŠNEVELS savā personīgajā interneta mājaslapā publicējis vairākus videofragmentus, kas fiksēti ar Kupravas katoļu baznīcas iekšpusē un ārpusē uzstādītajām videonovērošanas kamerām. Tajos redzama kāda Viksnas pagasta iedzīvotāja un viņas mazdēls (to apstiprināja pati video redzamā sieviete). Videokameras fiksējušas, kā pusaugu zēns, atrodoties baznīcā, necienīgi izturas - uzrāpjas uz sētiņas, kas atrodas pie altāra, iesper pa sētiņas durvīm un demonstrē divdomīgas kustības, gan stāvot uz sētiņas, gan arī atrodoties pie kanceles, no kuras lasa Bibli vai saka sprediķi. Vienā no video epizodēm arī redzams, kā jauniešs darbojas ap ziedojumu kastīti. Apskatot publicētos videofragmentus, nav skaidri noprotams, ka jaunieša vecmamma pieņemtu attiecīgus mērus, lai nekavējoties pārtrauktu sava mazdēla izdarības.

Kameras uzstādīja, jo pazuda dažādas lietas

F.Šnevels stāsta, ka Kupravas katoļu baznīcā kalpo desmit gadus. Pirms tam tur kameru nebija. Savukārt, kad pieņēma likumu par personu datu aizsardzību, pie ieejas draudzes īpašumā uzstādīja brīdinošu zīmi, ka 24 stundas diennaktī notiek videonovērošana. Kameras uzstādīja gan baznīcas ārpusē, gan arī iekšpusē, kur atrodas arī platleņķa kamera, kas vēsta uz altāri un aptver gandrīz visu baznīcu. Jautāts, kādēļ tika pieņemts lēmums uzstādīt kameras, F.Šnevels stāsta, ka savulaik regulāri pazuda pie baznīcas ārdurvīm piestiprinātā ielaminētā lapa. "Tajā bija uzrakstīta informācija, proti, priestera vārds un uzvārds, kurš apkalpo draudzi. Šie laminējumi ik pa laikam pazuda. Lai ielaminētu lapu, tas izmaksā 50 centus. Tā nav liela nauda, bet, ja man tas regulāri atkal un atkal jādara no jauna... Rezultātā nolēmu, ka nepieciešams uzstādīt videonovērošanas kameras. Tiklīdz kameras tika uzstādītas, arī ielaminētās lapas vairs nekur nepazuda! Savukārt, piemēram, 2017.gadā par godu Latgales kongresa simtgadei baznīcas dārzā iestādīja ozolu. Pēc kāda laika pamanīju, ka pazuduši pie ozola esošie mietiņi, bet vēl pēc kāda laika - arī pats ozols! Šo gadījumu videokamera gan nefiksēja, jo tā vēsta uz baznīcu, nevis vietu, kur atradās ozols un mietiņi. Man gan ir pamatotas aizdomas, kurš pie tā, iespējams, ir vainojams," kameru uzstādīšanas pirmsākumus atceras priesteris.

Notiekošo pamana tiešsaistē

Kas attiecas uz minētajiem videofragmentiem, F.Šnevels sarunā ar laikrakstu "Vaduguns" apstiprināja, ka šos video savā mājaslapā publicējis viņš. Interesanti, ka brīdī, kad baznīcā notika tas, kas fiksēts publicētajos videofragmentos, F.Šnevels atradās baznīcas otrajā stāvā. "Visu notiekošo redzēju tiešsaistē. Es biju otrajā, bet video redzami cilvēki - pirmajā stāvā. Tobrīd no manis nekāda rīcība gan nesekoja, jo, visu apsverot, nolēmu rīkoties citādāk - vēlāk šos video publicēju internetā. Pie manis bija atbraucis arī policists, kurš neoficiālā sarunā ar mani teica, ka viņu palūdza, lai atbrauktu un palūgtu man šos video izdzēst no interneta. Atbildēju, ka video izdzēsīšu, ja sieviete publiski draudzes priekšā atvainosies. Policists uzklusēja manu pozīciju un aizbrauca. Par šo gadījumu policijā nav plānots vērsties, jo kopš šiem notikumiem pagājis laiciņš. Jautājums arī, cik lielu sodu varētu saņemt par šādu rīcību baznīcā?" retoriski jautā F.Šnevels.

Savukārt jautāts, kā vērtē video redzamo, priesteris stāsta, ka vairākkārt teicis, ka Dievs visu redz: "Tas, kas nebistas Dieva, viņam arī par videokamerām ir vienalga. Viriešu kārtas pārstāvjiem, esot baznīcā, jābūt bez galvassegas, jo atrasties baznīcā ar cepuri galvā ir nepieklājīgi. Izņēmuma gadījumi var būt, ja viriešiem galvassegu paredz formas tērps vai arī gluži vienkārši cilvēkam ir auksti. Bet ko nu par cepuri, ja baznīcā var lēkāt, spert ar kāju un citādi izrīkoties... Kas attiecas uz ziedojumu kastīti, neapgalvoju, ka no tās tika paņemta nauda. Varbūt tieši pretēji, - video redzamā persona draudzi neatbrīvoja no cilvēku saziedotās naudas, bet, gluži otrādi, naudiņu upurtraukā lika iekšā?"

Par filmēšanu ir brīdinājums. Kupravas katoļu baznīcas priesteris Felikss Šnevels (attēlā) ikvienam atgādina, ka uz ieejas vārtiem draudzes īpašumā ir labi redzams videokameras simbols un uzraksts, kas skaidri norāda, ka šajā objektā notiek videonovērošana. "Savukārt uz pastkastes ir vēl viena uzlīme, kas brīdina par videonovērošanu. Tā uzlīmēta jau krietni agrāk. Turklāt nav tā, ka baznīcas teritorijā var ieiet jebkurā vietā un neredzēt brīdinājuma zīmes, ka tiek veikta videonovērošana," uzsver priesteris.

Foto - A.Kirsanovs

Datu inspekcijas aizrādījumiem nepiekrīt

Sakarā ar publicētajiem video F.Šnevels saņēma vēstuli arī no Datu valsts inspekcijas. Tajā bija norādīts par saņemto informāciju, kas, kā norādīja inspekcija, liecina, ka F.Šnevels, iespējams, veic nepilngadīgas personas datu apstrādi video veidā interneta vietnē. Tāpat inspekcijai bija paziņota informācija, ka baznīcā nav izvietotas informatīvās zīmes par baznīcā veikto personas datu apstrādi videonovērošanas veidā. Inspekcija vēstulē vērsa uzmanību arī uz to, ka videokameras pieļaujams uzstādīt, ja ir notikuši mantas bojājumi vai zādzības, vai tikai preventīvi attiecībā uz minētajām darbībām. "Ņemot vērā minēto, inspekcija nekonstatē, ka baznīcas rīcība, publicējot datu subjekta personas datu saturošo videomateriālu interneta vietnē, būtu veikta tiesiski. Inspekcija aicina Jūs ievērot šajā vēstulē minētās prasības un nekavējoties novērst neatbilstības, ja tādas ir, kā arī dzēst interneta vietnē ievietotos videoierakstus, kas satur nepilngadīgas personas datus, vai arī anonimizēt tos (padarīt informāciju tādu, kas neļauj identificēt konkrēto personu). Inspekcija atgādina, ka par nelikumīgām darbībām ar fiziskās personas datiem paredzēta administratīvā atbildība," F.Šnevelam adresētā vēstulē informēja inspekcija.

Priesteris Datu valsts inspekcijas vēstulē paustajam gan nepiekrīt, jo uzskata, ka tā nav iedziļinājusies lietas būtībā, bet vienkārši atrakstījusies. "Pēc būtības datu aizsardzības likums ir izpildīts. Pirmkārt, draudzes teritorijā ir iezogota un pie ieejas uzstādīts brīdinājums, ka draudzes teritorijā notiek videonovērošana. Savukārt nepilngadīgajai personai publicētajos video uzlikta maska un nav redzama seja. Arī momentā, kad seja ir īslaicīgi redzama, tā padarīta neatpazīstama. Tas viss neskatoties uz to, ka video kvalitāte ir zema un pat bez maskas būtu grūtības personu atpazīt. Otrkārt, nepilngadīgās personas vecmamma par kameras eksistenci zināja jau sen, par ko mums bija pat īsa saruna," skaidro F.Šnevels.

Mazdēla rīcība bija protests

Priesteris stāsta, ka, kopš inspekcijai nosūtīja atbildes vēstuli, tā ar viņu vairs nav sazinājusies. Tikmēr laikraksts "Vaduguns" devās arī pie video redzamās sievietes, kura apstiprināja, ka publicētajos videofragmentos redzama viņa ar savu mazdēlu. "Priesteris, izmantojot mazu bērnu, grib atbilstīgi pieaugušiem cilvēkiem. Šis viss stāsts ir citu cilvēku greizo uzskatu dēļ par mums. Kā skaidroju mazdēla uzvedību baznīcā? Viņš uzvedās tā, kā uzvedas mūsdienu jaunatne. Viņš uzvedās delverīgi. Pēc tam man citi teica, ka mazdēlu, kā saka, vajadzēja ar spēku paraut un tādējādi likt saprast, ka tā nedrīkst darīt. Bet tad jau man pārmetu, ka rīkojos vardarbīgi! Turklāt ar šādu rīcību neko nepanāktu. Centos pret kameru stāvēt ar muguru un mazdēlam teicu, lai nekavējoties izbeidz tā uzvesties! Pie sevis vēl arī nodomāju, ka videoierakstā varbūt dzirdama arī skaņa, tādēļ centos runāt klusāk. Kā mazdēls reaģēja? Viņš teica: "Labi, ome. Tā vairāk nedarišu!" Vienkārši mans mazdēls ir ļoti kustīgs. Turklāt viņš zināja visas tās negācijas, kuras priesteris par mani rakstījis internetā. Tāpēc viņš šādā veidā,

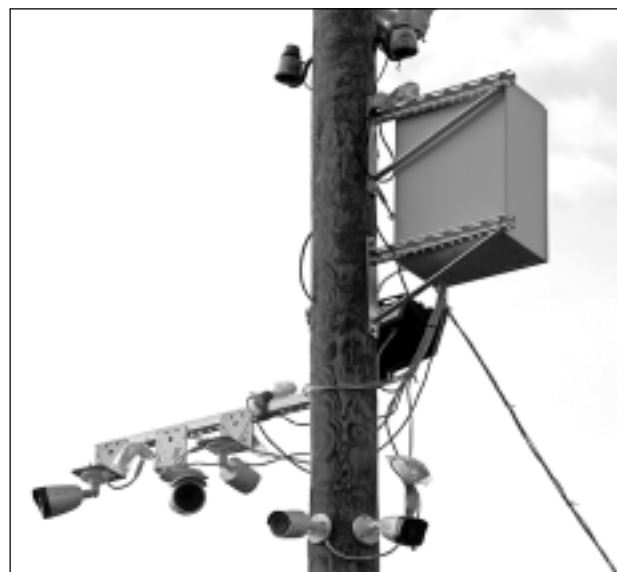

Foto - A.Kirsanovs

Videonovērošana ārpus baznīcas. Attēlā redzamas videonovērošanas kameras, kas uzstādītas apgaismojuma stabā ārpus baznīcas - uzreiz ieejot draudzes īpašumā. Ja sākotnēji ārpusē bija viena kamera, šobrīd, kā redzams attēlā, to jau ir vairāk.

izmantojot to, ka kameras visu fiksē, uzskatāmi protestēja pret šīm negācijām. Tajā pašā laikā uzsveru, ka tā baznīcā uzvesties nedrīkst. Tas nav pieļaujami! Kas attiecas uz ziedojumu kastīti, mazdēls no tās naudu neņēma. Vienkārši runājot, viņš taisīja teātri. Mazdēls ir dievbijīgs," skaidro viņa vecmamma.

Lai vai kā, priesteris F.Šnevels uzsver, ka viņa pozīcija par šiem notikumiem joprojām ir stingra un nemainīga. "Video no interneta izņemšu tikai ar nosacījumu, ja tajos redzamā sieviete publiski atvainosies draudzes priekšā un paskaidros šādas rīcības motīvus. Jāteic, mani vairāk uztrauc nevis tas, ko baznīcā darīja puika, bet gan tas, ko nedarija pieaugusi sieviete, lai zēna rīcību nekavējoties apturētu. Tikmēr video redzamā puikas vecmamma stāsta, ka plāno baznīcas pastkastē iemest vēstuli ar aicinājumu rast kompromisu. "Video redzamās personas vēlas atrast kompromisu un izlīgt ar priesteri. Vai mēs izlīgsim, tas viss ir priestera ziņā. Pati esmu gatava izlīgt kaut vai tūlīt, bet vēlos arī dzirdēt priesteri skaidrojumu par katru teikumu, kas vērsti pret mani," uzsver sieviete.

Ar diviem videofragmentiem lasītāji var iepazīties laikraksta "Vaduguns" profilā, sociālajā tīklā "Facebook", kas pārpublicēti no F.Šnevela personīgās interneta mājaslapas. Šis interneta resurss, kā viņš pats norāda, izveidots kā palīgīdzeklis katehētiem (cilvēki, kuri sagatavo bērnus, jauniešus un pieaugušos sakramenta saņemšanai) un visiem, kuriem ir sakars ar bērnu un jauniešu garīgo izglītošanu.

Lappusi sagatavoja A.Ločmelis

Der zināt

Gaidāmas izmaiņas bezdarbnieka pabalsta aprēķināšanā. Ko ņems un ko neņems vērā?

No 2022.gada bezdarbnieka pabalsta aprēķināšanai netiks ņemta vērā alga par pēdējiem četriem mēnešiem pirms bezdarbnieka statusa iegūšanas, paredz Labklājības ministrijas (LM) sagatavotie grozījumi likumā "Par apdrošināšanu bezdarba gadījumam", kurus 5.novembrī skatīs valdība.

Likumprojekts paredz noteikt, ka no 2022.gada 1.janvāra bezdarbnieka pabalsta aprēķināšanai vidējo apdrošināšanas iemaksu algu noteiks no apdrošinātās personas apdrošināšanas iemaksu algas par 12 kalendāra mēnešu periodu, šo periodu beidzot četrus kalendāra mēnešus pirms mēneša, kurā iestājies apdrošināšanas gadījums un persona ieguvusi bezdarbnieka statusu vai persona pieprasījusi bezdarbnieka pabalstu.

Pašlaik pabalsta aprēķinos netiek ņemti pēdējie divi mēneši.

Likums nosaka, ka tiesības uz bezdarbnieka pabalstu ir bezdarbniekam, kuram apdrošināšanas stāžs ir ne mazāks par vienu gadu, ja par viņu ir veiktas obligātās sociālās apdrošināšanas iemaksas bezdarba gadījumam ne mazāk kā 12 mēnešus pēdējo 16 mēnešu periodā pirms bezdarbnieka statusa iegūšanas dienas.

Likumā ir noteikts, ka, aprēķinot bezdarbnieka pabalstu, ņem vērā personas vidējo apdrošināšanas iemaksu algu par 12 kalendāro mēnešu periodu, šo periodu beidzot divus kalendāros mēnešus pirms mēneša, kurā persona ieguvusi bezdarbnieka statusu.

Gadījumā, ja par bezdarbnieku pēdējo 16 mēnešu periodā pirms bezdarbnieka statusa iegūšanas dienas iemaksas bezdarba gadījumam nav veiktas vai ir veiktas mazāk nekā 12 mēnešus un ja tās ir veiktas vai bija jāveic arī par periodu pēc bezdarbnieka statusa iegūšanas dienas, nosakot tiesības uz bezdarbnieka pabalstu, ņem vērā iemaksas bezdarba gadījumu

mam par pēdējo 16 mēnešu periodu pirms pabalsta pieprasīšanas dienas, ja ir ievēroti pārējie bezdarbnieka pabalsta piešķiršanas nosacījumi, vidējo apdrošināšanas iemaksu algu bezdarbnieka pabalsta apmēra noteikšanai aprēķina no apdrošinātās personas apdrošināšanas iemaksu algas par 12 kalendāra mēnešu periodu, šo periodu beidzot divus kalendāra mēnešus pirms mēneša, kurā persona pieprasījusi bezdarbnieka pabalstu.

Kā norāda LM, praksē arvien biežāk personas vienlaikus esot sociāli apdrošinātas gan kā darba ņēmējas, gan kā mikrouzņēmuma darbinieki. Ņemot vērā, ka mikrouzņēmuma nodokļa maksātāji nodokļa deklarāciju sniedz Valsts ieņēmumu dienestam par iepriekšējo ceturksni, pabalsta apmēra aprēķināšanai Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras (VSAA) rīcībā neesot informācijas par mikrouzņēmuma nodokļa maksātāja iemaksām.

Lai vienkāršotu un vienādotu sociālās apdrošināšanas pabalstu aprēķinu arī personām, kuras vienlaikus ir gan darba ņēmēja, gan mikrouzņēmuma darbinieka statusā, kā arī ņemot vērā informācijas pieejamību, LM uzskata, ka nepieciešams likumā noteikt, ka vidējo apdrošināšanas iemaksu algu nosaka no apdrošinātās personas obligāto iemaksu algas par 12 kalendāro mēnešu periodu, šo periodu beidzot četrus kalendāros mēnešus pirms mēneša, kurā iestājies apdrošināšanas gadījums.

LM atzīmē, ka VSAA arvien biežāk saņem personu lūgumus pabalstus pārskaitīt uz ārvalstu kontiem, tostarp uz tādām ārvalstīm, ar kurām Latvijai nav noslēgts līgums sociālās drošības jomā vai kura nav Eiropas Savienības dalībvalsts, Šveice un Eiropas Ekonomikas zonas dalībvalsts.

Šādi lūgumi pārsvarā tiek pamatoti ar to, ka Latvijā personas kredītiestādes kontu ir bloķējuši tiesu izpildītāji.

LM atzīmē, ka valsts tiesībās darbojas vispārējais tiesību princips, ka atļauts ir tikai tas, kas ir noteikts ar tiesību normu.

Starptautiskajā praksē katrs valsts savus piešķirtos pabalstus ieskaita personas kredītiestādes kontā valstī, kura piešķirusi pabalstus.

Lai pabalstu pārskaitītu uz personas kredītiestādes kontu citā valstī, jābūt tiesiskam pamatam to darīt. Ja normatīvajos aktos nav noteikts, ka pabalstus var pārskaitīt uz kredītiestādes kontiem citā valstī, un arī saskaņā ar regulu vai starpvalstu līgumu pabalsts netiek eksportēts, tad nav tiesiska pamata pabalstus pārskaitīt uz personas kredītiestādes kontu citā valstī.

Turklāt personai nav no konkrētas tiesību normas izrietošas publiskās subjektīvās tiesības pieprasīt iestādei, lai tā skaita pabalstu uz kontu citā valstī.

Kā uzsver LM, no Satversmes izrietošais valsts pienākums garantēt tiesības uz sociālo nodrošinājumu Latvijas teritorijā dzīvojošiem valsts pilsoņiem un pastāvīgajiem iedzīvotājiem tiek realizēts arī saskaņā ar Noguldījumu garantiju likumu, kas paredz valsts garantētu naudas izmaksu no garantiju fonda gadījumos, kad kredītiestādes darbība tiek apturēta.

Līdz ar to, pārskaitot pabalstus un pensijas uz citiem kontiem, kas nav konti kredītiestādēs vai ir konti citā valstī, ir risks, ka persona nesaņem pienākošos pabalstus

Ņemot vērā iepriekš minēto, likumprojektā iekļauta norma par pabalstu izmaksu, kas paredz pabalstu pārskaitīt pabalsta saņēmēja Latvijas kredītiestādes vai pasta norēķinu sistēmas kontā.

Vienlaikus norma paredz, ka gadījumos, kad pabalsti piešķirti saskaņā ar Latvijas noslēgtu starpvalstu līgumu sociālās drošības jomā vai saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes regulu par sociālās nodrošināšanas sistēmu koordinēšanu, un starpvalstu līgums vai regula paredz pabalsta eksportu, tie var tikt pārskaitīti uz pabalsta saņēmēja kredītiestādes kontu attiecīgajā līgumvalstī.

Līdzīgas izmaiņas tiks veiktas arī likumā "Par maternitātes un slimības apdrošināšanu".

Par lauksaimniecības zemes neizmantošanu lauksaimnieciskajā darbībā būs jāmaksā soda nauda

Saeima galīgajā lasījumā atbalstīja grozījumus likumā "Par zemes privatizāciju lauku apvidos", kas paredz administratīvās atbildības piemērošanu par lauksaimniecības zemes neizmantošanu lauksaimnieciskajā darbībā.

Latvijā plānots noteikt administratīvo atbildību par tādas lauksaimniecības zemes neizmantošanu lauksaimnieciskajā darbībā, kas iegūta īpašumā pēc 2014.gada 1.novembra - brīža, kad stājās spēkā zemes tirgus tiesiskais regulējums.

Ja zeme platībā no viena līdz 20 hektāriem bijusi pieteikta tiešajiem maksājumiem un to neizmanto lauksaimnieciskajā

darbībā, piemēros brīdinājumu vai naudas sodu fiziskajām personām no 15 līdz 60 eiro vienībām, bet juridiskajām personām - no 50 līdz 150 eiro, par zemi no 21 līdz 50 hektāriem piemēros brīdinājumu vai naudas sodu fiziskajām personām no 60 līdz 350 eiro, bet juridiskajām personām - no 150 līdz 650 eiro, par zemi no 51 līdz 100 hektāriem, piemēros brīdinājumu vai naudas sodu fiziskajām personām no 350 līdz 500 eiro, bet juridiskajām personām - no 650 eiro līdz 1500 eiro.

Ja tiešmaksājumiem pieteikta lauksaimniecībā izmantojamā zeme platībā lielākā par 100 hektāriem netiks izmantota tam paredzētajam nolūkam, piemēros brīdinājumu vai naudas

sodu fiziskajām personām no 500 līdz 700 eiro, bet juridiskajām personām - no 1500 līdz 5000 eiro.

Grozījumi nosaka, ka administratīvo sodu piemēros atkarībā no lauksaimniecības zemes platības, uz kuras pēc šīs zemes iegādes nav uzsākta vai arī netiek turpināta lauksaimnieciskā darbība. Izvēli, kuru sodu - brīdinājumu vai naudas sodu - piemērot fiziskai personai, veiks iestāde, kura sodu piemēros. Administratīvo pārkāpumu procesu par šajā likumā minētajiem pārkāpumiem uzsāks pašvaldības izpildītājs, pašvaldības policija vai pašvaldības vides kontroles amatpersona. Administratīvā pārkāpuma lietu izskatīšanai sagatavos, izskatīs un lēmumu pieņems pašvaldības administratīvā komisija.

Veiksmes prognoze

15.novembris. Normāla piektdiena normāliem cilvēkiem, kad līdz pusdienām darbi ritēs diezgan raiti. Bet no plkst. 13.40 līdz 18.16 sprunguļus mums riteņos liks čika laiks. Tāpēc līdz pusdienām raujamies melnās miesās, ja gribam paveikt ko derīgu, jo pēcpusdienas darbošanās vairāk atgādina mīcīšanos pa purvu – jo enerģiskāk kustos, jo dziļāk grimstu. Ja kāds šodien piedāvā izdevīgu darījumu, tad pasakiet: "Paldies par kūkām, ēd pats (-i)!" Un fiksi skrieniet prom, kamēr neesat apvesti ap stūri.

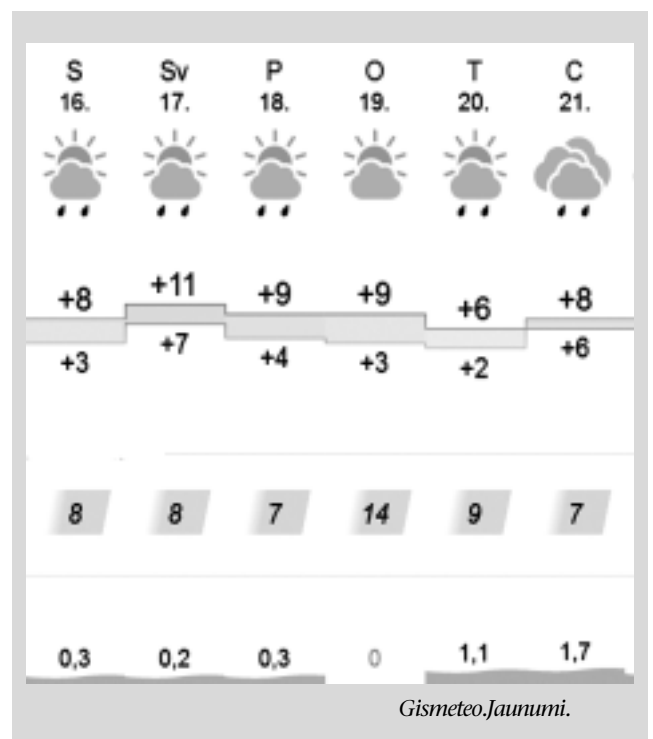
16.novembris. Jūtīgajā sestdienā būs maigāki un jūtīgāki nekā parasti gan pret savu otro pusīti, gan bērniem vai mazbērniem. Diemžēl dažiem tā var būt emocionalitāte ar minusa zīmi: greisirdība, neuzticēšanās, pārlieku liela kontrole. Tomēr šodien būs vairāk mīlēšanās nekā ķīvēšanās.

Pačukstēšu, ka pirms došanās gultā ar tikko iepazīto partneri neaizmirstiet par drošu seksu. Jo tieši šīs brīvdienās ir liela iespēja noķert kādu seksuāli-transmisīvu slimību (tpu-tpu).

17.novembris. Joprojām esam noskaņoti uz svētku svinēšanu, kad sirdi un gaisā virto eiforija, kad varam izbaudīt gan lielisku koncertu, gan tusiņu, gan šoppingu, gan ciemošanos. Pat ja viesos nevarat atslēgties no biznesa vai darba lietu apspriešanas, tas nekas. Runājiet veseli! Galvenais – ne draugiem, ne radiem, ne biznesa partneriem, ne mīļotajai personai šodien neko nesoliet, jo šodien doto vārdu būs gandrīz neiespējami turēt un izpildīt solīto. Netici, bet tu pamēģini!

18.novembris. Prātīga svētku diena prātīgiem cilvēkiem, kad noteikti jādodas sabiedrībā sevi parādīt un citus apskatīt. Tomēr šodien nedrīkstam svinēt svētkus uz pilnu klapi. Baidos, ka ne savai sirdij, ne asinsspiedienam neieskaidrosiet, ka nevar streikot un lekt ārā no rāmjiem pēc 1 vai 2 izdzertām alkohola glāzītēm. Tāpēc alkohola vietā izdzersim sirds un asinsspiediena zāles, virsū uzderot limonādi vai morsu, un tad gan varēsim pilnā balsī dziedāt patriotiskas dziesmas, vēltītas Latvijai, un aiz sajūsmas spiegt, vērojot svētku salūtu. Lai jums visiem jauki svētki bez nejaukiem starpgadījumiem!

Pareģe Ilga * Veiksmes un laika ziņu prognozi lasiet arī vaduguns.lv, tālr. 29365609

Svētki Valsts robežsardzei

Simtajai gadadienai veltītie pasākumi Viļakas pārvaldē

8.novembrī Valsts robežsardzes Viļakas pārvaldē notika pasākumi par godu Valsts robežsardzes 100.gadadienai.

Sadarbībā ar Balvu Novada muzeju un citām iestādēm, bijušajiem un esošajiem robežsargiem Viļakas Novada muzejā tika atklāta izstāde "Austrumu robežu sargājot - Ziemeļlatgale". Ar svētku sākās svinīgais pasākums, kuram sekoja Viļakas pārvaldes amatpersonu gājiens uz svinīgā pasākuma vietu. Tur tika pasniegti Iekšlietu ministrijas un Valsts robežsardzes apbalvojumi Valsts robežsardzes amatpersonām un darbiniekiem, bijušajiem robežsargiem un sadarbības partneriem. Pasākuma laikā klātesošos priecēja Viļakas Mūzikas un mākslas skolas direktora Alda Prancāna, Viļakas vidējās paaudzes deju kopas "Dēka" un Balvu Sporta skolas deju priekšnesumi. "Pateicamies ikvienam, kas piedalījās šī pasākuma organizēšanā," gandarīts par aizvadītiem pasākumiem ir Viļakas pārvaldes kolektīvs.

Pasākumā. Attēlā (no kreisās) redzama Valsts robežsardzes Viļakas pārvaldes vecākā inspektore (pārvaldes priekšnieka palīgs) Daina Korņejeva, Viļakas pārvaldes priekšnieks pulkvedis Varis Pētersons un Viļakas Novada muzeja vadītāja Rita Gruševa.

Baltinavas novadā

Viņus godinās Latvijas svētkos

Saņems goda balvas "Baltinavas novada lepnums 2019" un Baltinavas novada domes Atzinības rakstus:

- AIJA KEIŠA - "Par tradicionālās kultūras mantojuma saglabāšanu un popularizēšanu";
- SILVIJA GABRANOVA - "Par atsaucību un individuālu attieksmi pret katru cilvēku";
- ARNIS VIŠŅAKOVŠ - "Par pašizliedzīgu un nesavtīgu brīvprātīgo darbu novada labā";
- SILVIJA BUKLOVSKA - "Par brīvprātīgo darbu jauniešu dzīves uzlabošanā";
- LARS un NILS MIETHE - "Par nesavtīgu rīcību un brīvprātīgo darbu radošo ideju realizēšanā Baltinavas novadā";
- AGRITA LUĪZE KUŠNIRE - "Par sabiedriski aktīvu un radošu pētniecisko darbību Baltinavas novadā";
- ILONA un ANDRIS KEIŠI - "Par darba tikuma un cilvēcisko vērtību godā turēšanu";
- EDMUNDS BUKŠS - "Par veiksmīgu bioloģiskās saimniecības izveidošanu un aktīvu darbību tūrisma attīstībā Baltinavas novadā";
- VENERANDA ANDŽĀNE - "Par mūža ieguldījumu Baltinavas novada atpazīstamības veicināšanā";
- BALTINAVAS ETNOGRĀFISKAIS ANSAMBLIS un tā vadītāja ANTOŅINA KRAKOPE - "Par nemateriālās kultūras vērtību saglabāšanu un novada atpazīstamības veicināšanu ārpus novada robežām";
- ANASTASIJA LOČMELE - saņems Baltinavas novada domes Atzinības rakstu "Par cilvēka mūža godu bagātināšanu ar muzikāliem priekšnesumiem un Baltinavas draudzes kora vadīšanu";
- MAIJA STEPIŅA - saņems Baltinavas novada domes Atzinības rakstu "Par ilggadēju ieguldījumu Baltinavas novada pašvaldības darbā";
- MARITA KUŠNIRE - saņems Baltinavas novada domes Atzinības rakstu "Par ieguldījumu Baltinavas novada neformālās izglītības attīstībā, kā arī kristīgo tradīciju saglabāšanā un nodošanā nākamajām paaudzēm".

Turpinās preses abonēšana 2020.gadam

"Vaduguns" abonēšanas cenas 2020.gadam (EUR)

	1 mēnesis	3 mēneši	6 mēneši	12 mēneši
FIZISKĀM PERSONĀM	5,60	16,80	33,00	61,60
2019.gada 12 mēnešu abonentiem				

Laikraksts visai ģimenei

(iznāk 2 reizes nedēļā)

Abonē **Vaduguni**

redakcijā!

Radās neskaidrības,

zvani -

tālrunī 26161959.

Ikvienam ir iespēja isi un konkrēti pateikt paldies kādam labvēlim, sponsoram, atbalstītājam, palīgam. Dārgi tas nemaksās - tikai 3 eiro par 25 vārdiem. Jo šie ir "Pateicības vārdi".

Pateicos "Maxima Latvija" par atbalstu izstādes atklāšanā Balvu Novada muzejā un "Maxima Balvi" vadītājam Aijai par sirsnību. Inta Ruka

Pateicos Balvu muzeja darbiniekiem par sirsnību un lielo darbu izstādes iekārtošanā. Inta Ruka

Miļš paldies visiem, visiem, kurus satiku, runājos, fotografēju. Par atsaucību un mīlestību, ko no jums visiem saņēmu. Inta Ruka

Afiša

*Sākums 7.lpp.

Viļakā

17.novembrī plkst. 18.00 Viļakas Valsts ģimnāzijas sporta hallē Valsts svētku pasākums "Sirdi devu tēvu zemei". Atzinības un Pateicības rakstu pasniegšana. Ainara Mielava koncerts. **Plkst. 21.00** kultūras namā balle kopā ar brāļiem Štekeļiem no Rēzeknes novada Maltas.

18.novembrī plkst. 17.00 Viļakas Valsts ģimnāzijas sporta hallē Dzintara Dreiberģa filma "Dvēseļu putenis". Ieejas maksa - EUR 3.

Baltinavas Novada muzejā

Makašānu amatu vidusskolas audzēkņu darbu izstāde.

Baltinavā

17.novembrī kultūras namā valsts svētku pasākums. **Plkst. 18.00** balvas "Baltinavas novada Lepnums - 2019" pasniegšana. Dziesminieka Ērika Loka koncerts "Sirdsdziesmas, kas nākušas no degošām sirdīm, jo sasildīt jau var tikai tas, kas deg". Svētku balle ar grupu "Tranzīts". Ieeja brīva.

22.novembrī plkst. 15.00 Baltinavas Mūzikas un mākslas skolā kamerģitāras koncerts "Garām slidošie mirkļi". Santa Bukovska - saksofons, Linda Laduse - klavieres.

Rugāju novadā

16.novembrī plkst. 19.00 Rugāju tautas namā notiks svinīgs Latvijas valsts svētku sarīkojums "Mana Latvija". Sarīkojuma laikā tiks godināti novada cilvēki.

16.novembrī plkst. 22.00 Rugāju tautas namā balle ar grupu "GINC & ES". Ieeja brīva. Var ņemt līdzi groziņus un rezervēt galdiņus.

29.novembrī Rugāju tautas namā pasākums novada lauksaimniekiem un uzņēmējiem.

30.novembrī plkst. 18.00 Lazdukalna saietu namā Upītes jauniešu folkloras kopas "Upīte" diska prezentācija.

30.novembrī plkst. 22.00 Lazdukalna saietu namā balle kopā ar grupu "Marchello". Ieeja līdz plkst. 23.00 - EUR 3, pēc plkst. 23.00 - EUR 4.

Pārdod

Z/S "Užgava" (M.Korlašs) pārdod kartupeļus - pārtikas 'Vineta', 'Laura' - 0,20 EUR/kg, lopbarības - 0,05 EUR/kg, galda bietes, graudus. Tālrunis 29432655.

Pārdod lopbarības karupeļus - 5 centi/kg. Līdz 1 tonnai iespējama piegāde (atsevišķa samaksa), Gulbenes novads. Tālrunis 26114987.

Pārdod 3m malku ar piegādi. Minimālais apjoms 20m³. Tālrunis 25445250.

Skaldīta malka. Cena 23 EUR/berkubā. Piegādes apjoms - berkubi. Ir sausā. Tālrunis 25543700.

Pārdod zāģmateriālus, 150 EUR/m³. Tālrunis 25543700.

Pārdod skaldītu malku. Tālrunis 26442615.

Pārdod skaldītu malku, arī sausu. Tālrunis 29166439.

Pārdod Opel Zafira, 2005.g., 2.0D. Tālrunis 28377317.

Pārdod kviešus, rudzus, auzas. Tālrunis 28772537.

Pārdod divas jaunas ziemas riepas 185/70R14, 30 EUR/gab. Tālrunis 26545029.

Pārdod jaunas ziemas riepas 185/65R14 ar diskkiem. Tālrunis 26481467.

Lēti pārdod ledusskapi Whirlpool. Tālrunis 28793759.

Pārdod garāžu. Tālrunis 25261140.

Pārdod gaiļus. Tālrunis 29259736.

Pārdod 5-istabu divu līmeņu dzīvokli Valmierā, pie autoostas, pirmkārtā mājā. Izremontēts, ekonomisks. Tālrunis 26521077.

